Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 21 (3522)
25 ЧОРШАНБА ЯНВАРЬ 1978 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТЕЖАМКОРЛИККА ЭЪТИБОР

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли «Ташпромстрой» қурилиш-монтаж тресты бинокорлари, инженер-техник ходимлари бинокорлик материаллари ва иш вақтидан тежаб-тергаб фойдаланишга алоҳида эътибор беришмоқда. Коллективда техника ижодкорларининг сони йил сайин ўсяпти. Ўтган йили трест қурувчилари қурилишнинг «нони» ҳисобланган цементдан тежаб-тергаб фойдаланиш натижасида 412 тонна цементни иқтисод қилишга муваффақ бўлишган эди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг совет халқига Мактубида самарадорлик учун актив курашиш халқ мулкини эҳтиёт қилиб асраш, хом-ашё, материаллар, ёқилғи, электр-энергиядан оқилона фойдаланишга интилиш, иқтисодий тежашни кучайтириш демакдир, дейилган. Трест қурувчилари партия ва ҳукуматимизнинг Мактубига жавобан ўнинчи беш йилликнинг учинчи йилида юз тонна металл, 300 тонна цемент, 325 куб метр ёғоч-тахта ва бошқа кўплаб қурилиш материалларини тежашга аҳд қилдилар.

Ворошилов номидаги Октябрь Революцияси ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводининг коллективи беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини муддатидан илгари адо этиш, деҳқонларга кўплаб, замонавий техника етказиб бериш учун фидокорона меҳнат қилмоқда.

СУРАТДА: заводнинг илғор ишчиларидан Виктор Матусов ва Николай Стаценко. Улар смена нормаларини мунтазам 125—130 процентга етказиб бажаришмоқда. М. Нуриддинов фотолари.

БАРЧА РЕЗЕРВЛАР—ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

ТОПШИРИҚЛАР—МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНЛИ ВА МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ К. Е. ВОРОШИЛОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МАШИНАСОЗЛИГИ («ТАШСЕЛЬМАШ») ЗАВОДИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1978 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

«Ташсельмаш» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС Марказий Комитети 1977 йил декабрь Пленумининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг юбилей мусобақаси меҳнат ғайрати ва маромини сақлаш ҳамда мустаҳкамлаш зарурлиги ҳақидаги йўл-йўриқларини амалга ошира бориб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мактубига амалий иш билан жавоб қайтариб, 1978 йил учун ўз зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни олдилар:

— социалистик мусобақани янада ривожлантириш, резервлардан тўлароқ фойдаланиш ва фан-техника тараққиётини жадаллаштириш асосида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми юзасидан йиллик планни муддатидан илгари бажарамиз ва планга қўшимча равишда 300 минг сўмлик маҳсулот чиқарамиз;

— қишлоқ хўжалигининг янги техникага бўлган талаб-эҳтиёжини қондира бориб, тор ва кенг қаторларда пахтани ярусла териш учун терим машиналарини кўплаб ишлаб чиқаришга киришамиз ва терим мавсуми бошлангунга қадар камида 300 та ана шундай машина тайёрлаб берамиз. Эҳтиёт қисмлар етказиб бериш юзасидан тўққиз ойлик планни муддатидан аввал 15 сентябргача бажарамиз, йиллик пландан ташқари 100 минг сўмлик ана шундай маҳсулот тайёрлаб, қишлоқ хўжалигига жўнатамиз;

— машина-ускуналардан яхшироқ фойдаланиш ишлаб чиқаришни механизациялаштириш даражасини ошириш, меҳнатни илмий ташкил этишни жорий этиш йўли билан меҳнат унумдорлигини ўстириш планини 5 процент ошириб бажарамиз, маҳсулот таннархини пасайтириш, янги машина-механизмларни ва илғор технологияни жадал жорий этиш, ресурслардан оқилона фойдаланиш асосида планга қўшимча равишда 150 минг сўм фойда оламиз, 1,2 миллион киловатт-соат электр энергия ва 2650 гигакалорий иссиқлик энергиясини тежаймиз;

— машиналар сифатини оширишни энг муҳим вазифалардан бири деб ҳисоблаб, пахтанинг ингичка толали навини терадиган ХВН-1,2 А маркали пахта териш машинасини ва завод чиқараётган халқ истеъмоли молларидан бирини 1978 йилда давлат Сифат белгиси учун аттестациядан ўтказамиз, тармоқ сифатни бошқариш комплекс системасини, корхонанинг камида олтита стандартини биринчи навбатда ишлаб чиқариш коллективларида жорий этамиз. Бракдан бўладиган нобудгарчиликни ўтган йилдагига нисбатан 5 процент камайтирамиз;

— 25 та автомат, ярим автомат, агрегат ва махсус станокларни ишга туширамиз. 60 та технология ускунасини модернизация қиламиз, таъминотчилар билан ҳисоб-китоб қилиш бир қанча ички хўжалик масалаларини ҳал этиш комплекс вазифаларини электрон-ҳисоблаш машинаси негизида ишлаб чиқиб, жорий қиламиз, ихтиролар, рационализаторлик таклифлари ва меҳнатни илмий ташкил этишни жорий қилиш йўли билан 550 минг сўмдан кўпроқ шартли иқтисодий самара оламиз, типовой лойиҳалар асосида ташкил қилинган иш жойлари сонини 200 тага етказамиз;

— завод ходимларидан 1200 кишининг малакасини оширамиз, 1000 кишини ишчи ёшлар мактабларида, техникумларда, олий ўқув юртларида ўқишга жалб этамиз, асосий касбдаги 650 нафар янги ишчи тайёрлаймиз;

— ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитларини яхшилаш учун 200 ўринли ошхонани фойдаланишга топширамиз, Иссиққўл соҳилидаги пансионатни, Чимён тоғидаги пионер лагерини дам олувчиларни қабул қилиш учун ўз вақтида тайёрлаймиз, завод ходимлари фарзандларидан 1000 дан зиёд боланинг дам олишини таъминлаймиз;

— Жиззах областининг Пахтакор районидаги оталиқдаги 26-совхозга хўжалик ишларини яхшилашда ҳамда оммавий-сиёсий ва маданий тадбирларни ўтказишда доимо ёрдам берамиз.

УШБУ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАР ЗАВОД ПАРТИЯ — ХЎЖАЛИК АКТИВИНИНГ МАЖЛИСИДА МУҲОКАМА ЭТИЛИБ, ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН.

ТОШКЕНТ «ШАРҚ» МЕБЕЛЬ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1978 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

«Шарқ» бирлашмасининг коллективи КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Совети Иттифоқи меҳнаткашларига йўллаган Мактубига амал қилиб, 1978 йил учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қилади:

— маҳсулот реализация қилиш йиллик планини 21 декабрда бажарамиз ва планга қўшимча 1,1 миллион сўмлик мебель реализация қиламиз;

— пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини 830 минг сўмлик кўпайтирамиз, планга қўшимча равишда 70 минг сўм фойда оламиз:

— Сифат белгиси қўйилган маҳсулот салмоғини умумий ҳажмнинг 8.1 процентига қадар етказамиз Бир буюмни Сифат белгиси олиши учун аттестацияга тайёрлаймиз;

— икки хил янги буюм ишлаб чиқаришни ўзлаштирамиз;

— маҳсулот сифатини бошқариш комплекс системасини жорий қилишни давом эттирамиз, бунинг учун корхонанинг 24 стандартини ишлаб чиқиб, жорий этамиз;

— қўл меҳнати салмоғини 2 процент камайтирамиз. 12 та янги асбоб-ускунани ўрнатамиз. Механизациялаштирилган поток линияни жорий этамиз:

— 30 минг сўмлик материал, 200 тонна шартли ёқилғи, бир неча ўн минг киловатт-соат электр энергияни тежаймиз. Қирқ минг сўмлик иқтисодий самара берадиган 50 та рационализаторлик таклифини жорий этамиз;

— 250 кишининг ишлаб чиқариш малакасини оширамиз. 185 ишчини, инженер-техник ходимлар ва хизматчилардан 65 кишини иқтисодий ўқишга жалб этамиз. 200 нафар янги ишчини тайёрлаймиз:

— Иваново мебель комбинати билан социалистик мусобақани давом эттирамиз.

Ушбу социалистик мажбуриятлар коллективнинг умумий йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

Эъзозланган меҳнат

Байрам либосида безатилган биринчи вагон депосининг қизил бурчаги меҳмонлар билан гавжум. Корхонанинг меҳнат ветеранлари, мураббийлари, ёшлари ўзларининг машъала оқшомига тўпландилар. Бу ерга марҳамат қилган меҳнат ветеранларининг кўпчилигини ҳукуматимиз муносиб мукофотлар билан тақдирлаган. Улар бу ерда 20—30 йиллаб ҳалол меҳнат қилдилар. Улуғвор беш йилликларнинг ривожига муносиб ҳисса қўшдилар. Бундай нуроний ветеранлар 65 кишидир.

Василий Федорович Брумковскийнинг меҳнат дафтарчасида яхшигина ёзувлар бор. У ремонтдан чиқарган вагонларнинг бирортаси ҳам рекламация олмаган. Шунинг учун ҳам у бугунги кунда ўзининг меҳнат қувончи, дастлабки устози ҳақида қувонч билан гапириб бермоқда. «Ҳурмат белгиси» ордени билан тақдирланган бўёқчи Мария Максимовна Бабенко эса 28 йилдан буён ишламоқда. Ёшларнинг ажойиб мураббийси меҳнат эстафетасини Валентина Фокинага топширмоқда.

Депонинг кекса ишчилари адресига музикали табрик янграйди, дўстлар уларни муборакбод қиладилар. Ҳаракатдаги состав ремонтининг назоратчиси Григорий Иванович Иванков коллектив сафида ўттиз йил ишлади. Ана шу йиллар ичида унинг қўлидан неча ўн минглаб вагонлар ўтиб кетди. Меҳнат ва уруш ветерани Исмат Қосимовнинг кўксини Меҳнат Қизил Байроқ ордени безаб турибди. У Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги арафасида Октябрь революцияси ордени билан тақдирланди.

Корхонада ихтисослаштириш ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш, меҳнат самарадорлигини яхшилашга ёрдам бераётган бўлса, мураббийлик ҳаракати ёш мутахассисларда касбни тез ва пухта эгаллаш, меҳнатга бўлган масъулият ҳиссини уйғотмоқда. Кўпгина мураббийлар ишчи синфининг янги авлодига маррани топширишар экан, ана шу ҳақда гапиришди.

Қизил бурчакда музика садолари ёқимли янгради. Меҳнат ветеранларидан ҳамиша ибрат олиш ҳақида гапирилди. Чиндан ҳам вагон депосининг фахрланса арзийдиган ажойиб мураббийлари бор.

Пойтахтимизнинг бир куни

3 МИНГ ТОННАГА ЕТДИ

4-дон маҳсулотлари комбинатидаги коммунист В. Ивашкин бошлиқ омухта ем цехи коллективи юбилей йилида корхонада ташкил этилган социалистик мусобақада пешқадамлик қилиб, бир неча марта совринли ўринларни эгаллади. Цехнинг Николай Евдокимов, Мария Тюрина бошлиқ сменалари Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги байрам қилинаётган кезларда беш йилликнинг икки йили планини бажариб, учинчи йил ҳисобига маҳсулот тайёрлашга киришгандилар. Ҳозир бу коллективлар СССР янги Конституциясининг бир йиллигини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақада пешқадамлик қилиб, 1978 йил апрель ойининг сўнгги кунлари ҳисобига маҳсулот тайёрлашяпти.

БУГУН

цех коллективининг январь ойи бошидан бери Тошкент областининг чорвадор хўжаликлари ва базаларига етказиб берган омухта еми 3 минг тоннага етди.

Диққат марказида

БУГУН

Тошкентдаги техника уйида маҳсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системасини тадбиқ этиш бўйича кўргазма очилди.

Яқинда Узсовпроф, Ўзбекистон стандарти Давлат Комитети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети маҳсулотга бошқаришнинг комплекс системасини тадбиқ этиш ва уни Давлат сифати билан ишлаб чиқаришни кўпайтириш мақсадида корхоналарнинг кўригини ўтказишди. Ана шу самарали кўрикда 300 дан ортиқ корхоналар коллективлари қатнашиб, шундан 45 таси дипломлар билан тақдирланди. Улар орасида Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, бадиий буюмлар фабрикаси, «Таштекстильмаш» заводи, республиканинг ипакчилик комбинатлари ва бошқа кўпгина ташкилотлар бор.

Янги кўргазмада ана шу корхоналарнинг маҳсулот сифатини яхшилаш, ускуналардан ўринли фойдаланиш борасидаги ишлари акс эттирилган.

• Қурилиш майдонида

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

«Главташкентстрой»нинг 4-қурилиш трестига қарашли 19-қурилиш бошқармасининг Е. Иванов бошлиқ комплекс бригадаси аъзолари Шимоли-Шарқ массивида 24 ва 48 хонадонга мўлжалланган уй-жойлар қурилишини муддатидан илгари битказиб, фойдаланишга топширишган эди.

БУГУН

коллектив аъзолари массивда яна бир 24 хонадонга мўлжалланган уй қурилишини бошлашди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Злобиннинг бригада пудрати методи асосида ишлаётган бригада аъзолари бу бино қурилишини ҳам белгиланган муддатдан олдин тугаллашга қарор қилишди.

Шаҳримизда турар жой бинолари, маданий-маиший объектлар қурилиши жадал суръатлар билан давом этмоқда. Деярлик ҳар куни ўнлаб ҳамшаҳарларимиз янги квартираларга кўчиб киришмоқда. Тракторсозлар шаҳарчасида тикланган мана бу бинода ҳам орадан кўп ўтмай ҳовли тўйлари ўтказилади.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети кеча Москвада Катта Кремль саройида ўз ишини бошлаган илмий-техника жамиятлари Бутуниттифоқ V съезди делегатларини ва улар орқали фан-техника тараққиётининг барча ташаббускорлари — олимларни, мутахассисларни, ишлаб чиқариш новаторлари бўлган ишчилар ва колхозчиларни қизғин табриклайди.

● Коммунистик партия ва Совет ҳукумати олдидаги хизматлари ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Эдуард Амвросиевич Шеварднадзени Ленин ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган.

● 1978 йил 24 январь куни Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос—986» учирилди.

● Маҳаллий газеталарда кеча Тошкентда бўлиб ўтган Ўзбекистон ёш маккажўхорикорларининг слёти ҳақида ҳисобот босилган.

БАХТ ҚОМУСИ ЛЕКТОРИЙСИ

Шаҳар ҳунар-техника таълими бошқармаси республика Билимлар уйи билан ҳамкорликда СССРнинг янги Конституцияси ҳақида лекторий ташкил қилди. Бу лекторийнинг вазифаси Бахт қомусининг барча моддаларини ҳунар-техника билим юртлари ўқувчилари ўртасида пропаганда қилишдир.

БУГУН

ўтказилган навбатдаги машғулотга 800 га яқин ёш тўпланди. У «Бахт қомусида балоғатга етмаган ёшларнинг ҳаёти ва саломатлиги қандай ҳимоя қилинган» деган мавзуга бағишланди.

Машғулотда врач-психиатр, медицина фанлари кандидати З. Алимова, врач-дерматолог И. Тарновскийлар, партия ва ҳукуматимизнинг совет ёшларига қилаётган ғамхўрликлари ҳақида гапириб бердилар.

Қаҳрамонлик ҳикояси

БУГУН

Фрунзе районидаги Фрунзе номли маданият уйининг қошида ишлаб турган «Қизлар клуби»нинг аъзолари катта маданий тадбирга тараддуд кўрдилар. Клубнинг бугунги машғулоти Совет Армиясининг 60 йиллигига бағишланган.

Улуғ Ватан уруши йилларида фронтларда ўзбек жангчи хотин-қизлари билан бирга иштирок этган С. И. Афонина бу кечага таклиф этилган. Ҳозирда физика-математика фанлари кандидати бўлган собиқ жангчи кўпгина учрашувларда қаҳрамонлик йиллари ҳақида ҳикоя қилиб бермоқда. Бундан ташқари Кремль курсанти И. А. Назарюк ҳам армиянинг туғилиши ҳақида хотираларини сўзлаб берди.

ЁШЛАР ТАРБИЯСИГА БАҒИШЛАБ

БУГУН

Тошкентда Ўрта Осиё республикалари олий ўқув юртлари комсомол комитетлари секретарларининг Бутуниттифоқ зонал семинари бошланди. В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети биносида шу ҳафтанинг охиригача давом этадиган бу йиғилиш «КПСС XXV съезди ва олий ўқув юртлари комсомол комитетларининг ёшлар ўртасида коммунистик тарбияни янада кучайтириш борасидаги вазифалари» тўғрисидаги масалага бағишланган.

Семинар қатнашчилари шаҳримиз саноат корхоналари, олий ўқув юртлари ёшларининг ҳаёти билан танишадилар, ёш олимлар ва мутахассислар билан учрашадилар.

«ЕНГИЛМАС ВА АФСОНАВИЙ»

БУГУН

Қизил Байроқли Туркистон Ҳарбий округининг офицерлар уйида Совет Армияси ташкил этилганлигининг 60 йиллиги олдидан «Енгилмас ва афсонавий» деган бадиий фильмлар фестивали бошланди. Уни ўтказишдан мақсад мамлакатимиз киностудияларида яратилган бадиий фильмлар орқали шавкатли армиямизнинг босиб ўтган жанговар йўли, унинг ажойиб қаҳрамонлари образлари билан томошабинларни таништиришдир.

Фестиваль программасидан ўрин олган «Қизил майдон», «Улар Ватан учун жанг қилдилар», «Йигирма кун урушсиз» каби фильмларни томошабинлар қизиқиб кўрмоқдалар.

Февраль ойининг охиригача давом этадиган бу фестивалда «Ўзбекфильм» киностудиясида ишлаб чиқарилган «Осиё устида бўрон», «Қора консулнинг ҳалокати», «Собир Раҳимов», «1941 йил олмалари» сингари картиналарни ҳам кўрсатиш мўлжалланмоқда.

«САЛЮТ-6» — «СОЮЗ-27» — «ПРОГРЕСС-1»: ПРОГРАММА ЯХШИ БАЖАРИЛМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 24 январь. (ТАСС). Киши бошқарадиган орбитал «Салют-6» — «Союз-27» — «Прогресс-1» илмий-тадқиқот комплексининг учиши давом этмоқда.

Программага мувофиқ кеча экипажга актив дам олиш куни берилди. Космонавтлар Юрий Романенко ва Георгий Гречко жисмоний машқлар билан шуғулландилар, комплекс ичидаги айрим системаларни контроль қилдилар, ҳордиқ чиқардилар.

Бугун комплекс экипажи «Салют-6» орбитал станциясига ёқилғи қуйиш бўйича тайёргарлик ишларини бажаришга киришди. Космонавтлар ёқилғи магистралларининг герметиклигини контроль қиладилар, ёқилғи ва газ бериш системаларининг иш қобилиятини текшириб кўрадилар.

Бугун экипаж ёқилғи қуйиш бўйича тайёргарлик ишларидан ташқари келтирилган юкларни кўчириб станция ичига олиб кира бошлайди.

Телеметрик информация маълумотларига кўра, космик комплекс ичидаги системалар нормал ишлаб турибди. Романенко билан Гречко ўртоқлар ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар. Орбитал «Салют-6» — «Союз-27» — «Прогресс-1» илмий тадқиқот комплекси экипажининг иши белгиланган учиш программасига тўла мувофиқ ўтмоқда.

Шарҳчи сатрлари

СТРАСБУРГДА ЧИҚАРИЛГАН МУЖМАЛ ҚАРОР

Франциянинг Страсбург шаҳрида инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи Европа суди Буюк Британиянинг Ольстерда инсон ҳуқуқларини қўпол равишда бузишда айблангани тўғрисидаги ишни кўриб чиқди. Ирландия ҳукумати 1971 йилдаёқ Лондон устидан биринчи марта расмий шикоят ёзиб, уни Шимолий Ирландия аҳолисига қарши оммавий репрессиялар, қийнов ва бошқа ўзбошимчалик ҳаракатларини қилишда, инсон ҳуқуқларини ўтакетган даражада поймол этишда айблаган эди. Дублин вакиллари Европа судидан Шимолий Ирландияда ҳарбий полициянинг жирканч ўзбошимчалигига хотима бериш тўғрисида узил-кесил қарор чиқаришни Европа судидан талаб қилди.

Суднинг 1977 йил февраль-апрель ойлари мобайнида Страсбургда ўтказилган очиқ мажлисларида Ирландиянинг бош прокурори, Ольстерда истиқомат қилган гувоҳлар, шунингдек инсон ҳуқуқлари билан шуғулланувчи Европа комиссиясининг юзлаб саҳифалик доклади Лондоннинг ирландиялик маҳбусларга қарши қийнаш, ваҳшиёна ва таҳқирловчи муомалалар системасини ишлаб чиққанлиги ва амалга ошираётганлигини бутун дунё олдида намойиш қилди. Ольстерда Англия ҳарбийлари сўроқ қилишнинг беш хил усулини қўллаганликлари ҳаммага маълум бўлиб қолди. Шу усулларга мувофиқ маҳбуснинг бошига қалин қоп кийдириб узоқ вақтгача унинг атрофида шовқин-сурон кўтариб турадилар. Бу шовқин-сурон унинг ҳушини йўқотиб қўйишига сабаб бўлади, маҳбусларни бир неча кунгача қимирламай туришга ва ухламасликка мажбур қиладилар, овқат ва сув бермайдилар.

Дублин ҳукуматининг судда тарқатилган меморандумида Англия томонининг Ольстерда бундай усул энди қўлланилмаяпти, деган даъволари қатъиян рад қилинди. «Шимолий Ирландияда кишиларнинг мислсиз жабрланишига, бахтсизлигига сабаб бўлган фавқулодда ҳолат ҳали ҳам давом этмоқда», дейилади мазкур ҳужжатда.

Суд бир неча йил давом этган текширишдан кейин қандай узил-кесил қарор қабул қилди? Суд рад этиб бўлмайдиган далиллар тазйиқи остида «руҳий таъсирнинг бир неча хил усули» Британия маъмурларининг маҳбусларга ваҳшийларча ва таҳқирловчи муомалалари практикасидан иборат эканлигини, бу практика «Инсон ҳуқуқларини ва асосий эркинликларни ҳимоя қилиш тўғрисидаги Европа битими»ни бузишдан иборат эканлигини тан олди. Шу билан бирга суднинг тўрт овозга қарши кўпчилик ўн уч овоз билан бундай усулни «қийнаш практикаси» деб атамасликка қарор қилганлиги кишиларни ҳайратда қолдирди. Суд Ольстер жаллодларини қаттиқ жазолашга Лондонни мажбур этишдан ва ниҳоят Шимолий Ирландиядаги ҳамма аҳоли учун тенг ҳуқуқларни таъминлашдан бош тортди.

Европа судининг шу қадар мужмал қарори Дублиннинг расмий доиралари томонидан ҳам, шунингдек Англиянинг прогрессив жамоатчилиги томонидан ҳам норозиликка сабаб бўлди.

Ҳеч шубҳасиз, бундай юридик қарор соғлом ақлга хилофдир. Аммо бу ишнинг энг муҳим томони шундаки, ўзининг демократик традициялари билан мақтаниб юрган, Хельсинки битимларини имзолаган мамлакат айни вақтда Ольстерда инсоннинг асосий ҳуқуқларини очиқдан-очиқ ва доимо бузиб келишда асосли равишда айбланиб, Страсбургда айбдорлар курсисида ўтирди.

Е. БАБЕНКО,
ТАСС шарҳловчиси.

ВЛКСМ XVIII съездига — 18 зарбдор ҳафта

Ташаббус қаноти

«ВЛКСМ XVIII съездига — 18 зарбдор ҳафта». Бу ҳаракат кекса авлод комсомоллари қаҳрамонона зафарларига ёшларнинг содиқлиги рамзи сифатида пойтахтнинг меҳнат коллективларида майдонга келди. Бунинг ёрқин ва ишончли гувоҳи сифатида зарбдор вахтанинг ҳар бир ҳафтаси Тошкент йигит-қизларининг юксак меҳнат ва ижтимоий активлиги вазиятида ўтмоқда.

Комсомоллар ВЛКСМ съездларининг материаллари билан танишмоқдалар, кекса авлод комсомоллари билан учрашувлар бўлиб ўтмоқда. Шундай кунларда даврларнинг узвий алоқаси, авлодлар ворислиги яққол ҳис этилади.

Бултур декабрь ойида шаҳар комсомол комитети бюроси В. И. Ленин номидаги ТошДУ, В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, 153-қурилиш тресты комсомол ташкилотларининг ВЛКСМ XVIII съездини муносиб кутиб олиш юзасидан бошлаган ташаббусини маъқуллаган эди.

Шаҳар комсомол-ёшлари съездига бағишланган бу зарбдор вахтага зўр ғайрат-шижоат билан қўшилдилар. Бугунги кунда «ВЛКСМ XVIII съездига — 18 зарбдор ҳафта» ҳаракатида 247 мингдан зиёд ёш тошкентликлар қатнашишяпти. Бу мусобақанинг характерли хусусияти шуки, у оммавийлик касб этяпти, уюшқоқлик ва юксак ишчанлик билан ўтмоқда. Мусобақанинг ҳар бир кунида янги ватанпарварлик ташаббуслари туғилмоқда.

Йигит-қизлар ўртасида ишлаб чиқариш ёш илғорларининг «ВЛКСМ XVIII съезди очиладиган кунгача ярим йиллик топшириқни бажарамиз» ташаббуси тобора кенг қулоч ёймоқда. Ҳозир минглаб ёш меҳнатчилар ана шу график асосида ишламоқдалар. Ташаббус издошлари сафи кундан-кунга кенгайиб боряпти.

Мусобақанинг асосий натижаси шундаки, шаҳарнинг минглаб йигит-қизлари учун «Бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан яхшироқ ишлаймиз» шиори шон-шараф иши, кундалик ҳаётий эҳтиёжга айланмоқда.

Шаҳар комсомол ташкилотлари Улуғ Октябрь 60 йиллигига бағишланган зарбдор вахта мобайнида социалистик мусобақани кенг тус олдириш юзасидан кўпгина ташкилий, оммавий-сиёсий иш тажрибалари тўпладилар. Бу тажрибалардан ишлаб чиқаришда тобора кенг қўлланилмоқда. Коллективларда ишчанлик вазияти, ўзаро меҳнат беллашуви ва бир-бирига ўзаро ёрдам вазиятига асосий эътибор берилмоқда.

Съездолди вахтасида муваффақиятли ишлаётган энг яхши комсомол ташкилотлари сафида 1-уйсозлик комбинати, Сергели қуёш тўсқич мосламалари заводи, В. И. Ленин номли электронтехника заводи, 11-«Висотстрой» қурилиш тресты, трактор заводи ва бошқа корхона ва ташкилотларнинг ёшлари бор. Айнан шу жойларда энг яхши меҳнат натижаларига эришилмоқда.

Лекин ВЛКСМ XVIII съездини муносиб кутиб олиш юзасидан комсомол ва ёшларнинг мусобақасини ташкил этишда ҳали катта резервлар бор. Баъзи бошланғич комсомол ташкилотлари ёшлар мусобақасининг ҳақиқий етакчиларига айланганларича йўқ. Шаҳар, район комсомол комитетлари бугунги кунда бирон ёш ишчи ҳам комсомолларнинг ватанпарварлик ҳаракатидан четда қолмасликларини таъминлаш устида ишламоқдалар.

Шаҳар ёшларининг қалбларида москваликларнинг СССР Конституцияси бир йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан бошлаб берган ташаббусини қизғин қўллаб-қувватлаш жўш урмоқда. Бадиий буюмлар фабрикасидан Зайтуна Баратохунова, Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасидан Борис Русакевич, 11-«Висотстрой» 11-трестидан Зоҳиджон Обидов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаларининг беш йилликнинг уч ва уч ярим йиллик планларини 7 октябргача, муддатидан илгари бажариш ташаббусини 14 мингдан зиёд комсомол ва ёшлар активистлари, 686 та комсомол-ёшлар бригадалари қўллаб-қувватлашди.

Тошкент ёшлари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1978 йилда социалистик мусобақани кенг тус олдириш тўғрисидаги Мактубини ғоят баланд руҳ, қизғин қўллаб-қувватлаш билан кутиб олдилар.

ВЛКСМ XVIII съезди — мамлакат комсомол ташкилотлари ҳаётида шонли воқеадир. Ҳеч шубҳа йўқки, республика пойтахтининг комсомоллари ўз анъаналарига содиқ қолиб, ёшларнинг Бутуниттифоқ анжуманини меҳнатда, ўқишда ва жамоат ҳаётида янгидан-янги ютуқлар билан кутиб оладилар.

Ш. НУСРАТОВ,
Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари.

• Ташаббускорлар ҳузурида

Ҳам сифат, ҳам суръат

— Ёшларсиз ишлаб бўлармиди, улар бизнинг суянган тоғимизку,— деди «Ташкенткабель» заводи прокат-ўров цехи партия ташкилоти секретари Р. Н. Зуева «Цехда ёшлар кўпми?» деб берган саволимизга жавобан. — Масалан, узлуксиз прокат ва қуюв участкасини олайлик. Бу ерда асосан ёшлар меҳнат қилишади. Улар жуда қойиллатиб, тажрибали ишчилар билан тенглашиб меҳнат қилишяпти.

Мис катанкаларни узлуксиз қуюв ва прокат қилиш участкаси... Бу ерда ишлаш қийин, ёшлар шунинг учун ҳам жуда қизиқиб, ўзларини кўрсатишга ҳаракат қилиб меҳнат қилишади. Агар прокат-ўров цехи заводнинг юраги ҳисобланса, узлуксиз прокат ва қуюв участкаси корхонанинг энг «қизғин» нуқтаси саналади.

Цех комсомол ташкилоти секретарининг ўринбосари Алфия Авязова менга фахр билан катанкани кўрсатди. Бу участка прокат-ўров цехидаги энг ёш участка саналади. Бу ерда кўплаб ёшлар меҳнат қилишади.

Комсомол аъзоси Равиль Шарафуллин заводга яқинда, армияни тамомлаб келди. Бу цехда унинг отаси ҳам меҳнат қилган. Равиль ҳам ҳозир отаси сингари қуювчи бўлиб меҳнат қиляпти. Ёш коммунист Михаил Комишевни яқинда смена мастери қилиб тайинлашди. Бригадада 16 киши бор. Михаил уларни жуда яхши билади. Улар билан у етти йилдан бери биргаликда меҳнат қилиб келяпти. Дастлаб катта эритувчи бўлди. Қуюв-эритув агрегатининг ишини, ҳароратини, қуйилаётган катанкаларни кузатиб туриш мураккаб иш. Бутун сменанинг муваффақияти эритувчининг меҳнатига боғлиқ. Бунда киши ўз касбининг устаси бўлиши керак.

Эндиликда Михаил смена мастери. Унинг ўрнига эса комсомол аъзоси Василий Абрамов тайинланди. Дастлаб у Михаилга шогирд бўлиб, ундан кўп нарсани ўрганди.

Сменадаги ҳамма ёшлар ўхшаш касбларни билишади.

— Шундай қилмасак бўлмайди,— дейди Михаил.— Бизга ёш ишчи келса дастлаб уни мис эритишга қўямиз. Бу ерда обдон синаб кўрамиз. Агар йигит изланувчан, ҳаракатчан бўлса уни бошқа масъулиятли ишга қўямиз. Шу йўсинда у участкадаги ҳамма касблар билан танишади. Метални эритишни ҳам, қуйишни ҳам билиб олади. Яқинда бизга Раҳбар Гашимов ишга келди. Бир ойдан кейин у аъло даражада меҳнат қила бошлади. Бу ердаги кишилар ҳам ундан ёрдамини дариғ тутишмади. Цехимизда шундай тартиб йўлга қўйилган. Шогирдга бир эмас, бир неча ишчи мураббийлик қилади.

Прокат-ўров цехида ишчиларнинг ўзаро ҳамкорлиги ҳам яхши анъана бўлиб қолди.

Баъзан техник сабабларга биноан прокат калибрли тешикка тушмай қолади. Ана шунда бизнинг иборамиз билан айтганда «козел» рўй беради. Шунда биз сменадан кейин қолиб рўй берган аҳволни яхшилаймиз. Шундай қилмасак бўлмайди, — дейди М. Комишев. — Бизда шундай тартиб бор.

Ҳа, коллективда шундай тартиб бор. Ҳар бир ишчи цехда танг аҳвол юзага келса, гарчи ўзига дахлдор бўлмаса ҳам, қолади. Ҳеч ким, ҳеч қаёққа кетмайди. Ишчи виждони, ғурури худди шундай қилишга ундайди. Лекин ўзаро ҳамжиҳатлик фақат ишлаб чиқариш билан боғлиқ масалалардагина намоён бўлмайди. Прокат-ўров цехида ишчилар кўнимсизлиги деярли йўқ. Ёшлар ўз ишларини яхши бажаришади, севишади.

Ўтган юбилей йили ёшлар учун айниқса ажойиб бўлди. Коллективнинг хизматлари ҳамиша таҳсинга сазовор бўлган. Цехга коммунистик меҳнат коллективи номи берилган. У мунтазам социалистик мусобақа ғолиби бўлиб, мукофотли ўринни эгаллайди.

Бугунги кунда эса прокат-ўров цехи ҳақида янада зўр фахр билан гапиришяпти. Бунинг сабаби шундаки, коллектив юз процент маҳсулотни Давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқаряпти. Беш йиллик бошида берилган ваъда шараф билан бажарилиб, «Сифат белгиси бўлган буюмдан— Сифат белгиси бўлган цехга» шиори амалга оширилди. Бу вазифани аслида беш йилликнинг охиригача бажариш керак эди.

Социалистик мусобақа кенг қулоч ёйдирилганлиги, меҳнат тўғри ташкил қилинганлиги, ишлаб чиқаришга фан ва техника ютуқлари, нуқсонсиз маҳсулот ишлаб чиқариш системаси жорий этилганлиги, ўзаро ҳамкорлик ҳақида шартномалар тузилганлиги ва бошқа омиллар сифат учун курашда ғалабани таъминлади.

— Энг муҳими эса одамлардир, уларнинг ишга ижодий ёндошуви, юксак касб маҳоратидир,— деди завод комсомол комитетининг секретари Юрий Ярцев. — Цехдаги ҳамма тажрибали ишчилар, цех ёшлари аъло меҳнат қилишди. Йил мобайнида коллектив планга қўшимча қарийб 2 миллион сўмлик маҳсулот берди. Янги йилнинг дастлабки ойидан яна яхши старт олинди. Коллектив ҳам сифат, ҳам суръатга эътибор беряпти.

И. ГОНОШИЛИНА.

ТОШКЕНТ КОМСОМОЛИ

Комсомол-ёшлар саҳифаси

Тошкент тўқимачилик комбинатида «Олимпиада— 80» эмблемаси туширилган миллий безакли, янги, чиройли газлама ишлаб чиқарила бошланди. Уни ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга корхона ёш меҳнатчилари ҳам муносиб ҳисса қўшдилар.

СУРАТДА: (чапдан-ўнгга): назоратчилар Валентина Анимова ва Галина Гусамова тайёр маҳсулотни кўздан кечиришяпти.

М. Глауберзон фотоси.

ЗАРБДОР МЕҲНАТ БИЛАН ЖАВОБ БЕРАМИЗ

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1978 йилда социалистик мусобақани кенг тус олдириш тўғрисидаги Мактуби трестимиз комсомол ва ёшлари ўртасида қизғин қўллаб-қувватланмоқда. Биз уни бундан кейинги давридаги ишимизнинг жанговар программаси сифатида қабул этдик.

Бизнинг комсомол-ёшлар бригадамиз юбилей йилида муваффақиятли меҳнат қилди. Пландаги 270 минг ўрнига 300,4 минг сўмлик иш бажардик. Ҳозир беш йилликнинг графигидан уч ярим ой ўзиб ишлаяпмиз.

Мактубни коллективимиз ўртасида муҳокама этиб, партия ва ҳукуматимиз даъватига самарали, сифатли ва кам харж қилиб ишлаш, меҳнатда янгидан-янги муваффақиятларга эришишга аҳд этдик. Беш йилликнинг уч йили планини бригадамиз ишчилари СССР Конституциясининг бир йиллигигача бажаришга аҳд қилдик. Кўзда тутилган маррага эришишда ўтган йилги муваффақиятларимиз асос бўлади.

Я. АХМЕДШИН,
«Ташсантехгазмонтаж» тресты комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи.

КОНКУРСЛАР

Ўз касбининг устаси

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигининг Тошкентдаги тажриба-механика экскаватор ремонти заводи. Соат тўққизда 10-цех дарбозаси олдида ишчилар йиғилишди. Бу ерда анъанавий «Ўз касбининг устаси» мусобақалари бўлиб ўтади. Бу мусобақаларда цех конкурсларида ғолиб чиққанлар иштирок этишади. Бугунги беллашувда токарь ва пайвандчилар ўз маҳоратларини синовдан ўтказишади. Корхонада барча касблар бўйича конкурслар ўтказиб турилади.

Мусобақада саккиз ёш ишчи қатнашади. Улардан иккитасининг корхонада ишлаётганига анча бўлган. Игорь Филиппович ва Ҳотам Баҳромовлар дўст ва айни пайтда «рақиб»лардир. Улар аксари мусобақаларда ғолиб чиқишади.

Завод комсомоллари комсомол-ёшлар бригадалари мусобақасини кенг пропаганда қилишмоқда. Бу мусобақа икки босқичдан иборат. Дастлабки босқичда бригадаларда социалистик мажбуриятлар қабул қилинади ва беллашувларга якун чиқарилади. Иккинчи босқич эса корхона миқёсида ўтказилган «Ўз касбининг устаси» конкурсидир.

Ғолибларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантиришнинг аниқ системаси ишлаб чиқилган. Цех бошлиқлари ва хизмат бўлимлари комсомол ташкилотлари билан ҳамкорликда ҳар ойда беллашувга якун чиқаришади.

Мукофот, разрядни ошириш, биринчи навбатда турар жой билан таъминлаш, имтиёзли йўлланмалар бериш, ёз ойларида отпуска билан таъминлаш булар мукофот тариқасида берилади. Ғолибларга янги дастгоҳлар, мослама ва асбобларда ишлашга рухсат этилади.

Ишнинг бундай юқори савияда ташкил қилиниши ишчиларни ғайрат-шижоат кўрсатиб ишлашга ундамоқда.

Энди конкурс қатнашчилари ҳақида тўхталиб ўтайлик. Қуръа ташлаганидан кейин токарлар дастгоҳларни ишга туширишди. Ҳамма нарса ўз жойида. Лекин Игорь Филипповичнинг омади келмади. Унинг дастгоҳи бузилиб қолди. Бошқа бўш дастгоҳ йўқ. Игорь дастгоҳни созлаб яна ишга туширди ва конкурсда қатнашишни давом эттирди. Тез ҳаракат қилиш, шароитни тўғри баҳолай олиш хусусиятлари унга ўз касбини мукаммал эгаллаб олишга омил бўлган.

Олег Лебединский конкурсда иштирок этаётган ишчиларнинг энг ёши. Конкурсда биринчи марта қатнашиши.

Шу пайт 4-цехда пайвандчилар мусобақаси бошланди. Конкурс шартига кўра улар вагон рамасини пайвандлашлари лозим.

Пайвандчилар икки потокда меҳнат қилишади. Рамани пайвандлаш учун икки соат вақт ажратилган. Биринчи потокда тажрибали ишчи Ҳ. Азимов меҳнат қилади. Унинг ёнида эса шогирди С. Ғанихўжаев. У цехдаги энг яхши пайвандчилардан биридир.

...Шу пайт токарлар express валини тайёрлаб бўлиб, иккинчи деталь — юлдузчани тайёрлашга киришдилар. Ҳотам Баҳромовнинг ишини кузатиш учун бу ерга унинг устози П. Ф. Фомин ҳам етиб келди. Завод ветеранларидан бири бўлган бу кишининг маслаҳатига кўра Ҳотам бир усулни қўллади. У вални совутиб қўйди. Ўзи эса юлдузчани тайёрлашга киришди. Кейин вални силлиқлашни амалга оширди. Мураббийнинг маслаҳати катта ёрдам берди. Вақт тежалди, айни пайтда деталнинг юқори сифатда бўлиши таъминланди. Натижада биринчи ўрин қўлга киритилди. Иккинчи ўринни Олег Митрофанов, учинчи ўринни эса Олег Лебединскийлар эгаллашди.

Пайвандчилар баҳсига ҳам якун чиқарилди. З. Қурбонов ғолиб деб топилди. Иккинчи ўрин Н. Қўчқорхўжаевга, учинчи ўрин эса Х. Азимовга берилди.

И. ПОЛЯНСКАЯ.

КОМСОМОЛ ТАШКИЛОТЛАРИДАН ХАБАРЛАР

ГРАФИКДАН ЎЗИБ

«1978 йил биринчи ярим йиллик планини— ВЛКСМ XVIII съезди очиладиган кунгача бажарамиз» — «Узсельхозтехника» Тошкент тажриба-ремонт механика заводидан Т. Мирзаев, тўқимачилик комбинати 1-тўқув фабрикасидан И. Губайдуллин, трактор заводидан В. Зайцев бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадалари мажбуриятларида ана шу сатрлар пайдо бўлди.

Ўзбекистон пойтахтининг ёш меҳнатчилари зарбдор меҳнат билан ВЛКСМ XVIII съездини кутиб олишга аҳд қилдилар. Янги йилнинг дастлабки кунларидан бошлабоқ графикдан ўзиб ишламоқдалар. Улар республика барча йигит-қизларини меҳнат унумдорлигини ва иш сифатини ошириш мусобақасини янада кенг қулоч ёйдиришга чақирдилар.

Тошкент шаҳар комсомол комитети бюроси ёш ишчиларнинг ташаббусини маъқуллади.

20 МИНГ КИШИ ҚЎШИЛДИ

«Ташсельмаш» заводининг ишчиси Убайдулла Тошпўлатов, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик бирлашмасининг тикувчи-мотористкаси Захро Комилова, «Висотстрой» трестидан Зоҳиджон Ашуров, «Ташкенткабель» заводидан Татьяна Титова бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадалари меҳнат календарида июнь ойи бошланди.

Москва илғор ишчиларининг ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлаган бу ёш меҳнатчилар СССР янги Конституцияси бир йиллигигача беш йилликнинг уч йиллик планини бажаришга аҳд қилдилар. Ҳар куни смена топшириғини 25 —30 процент ошириб бажаришяпти.

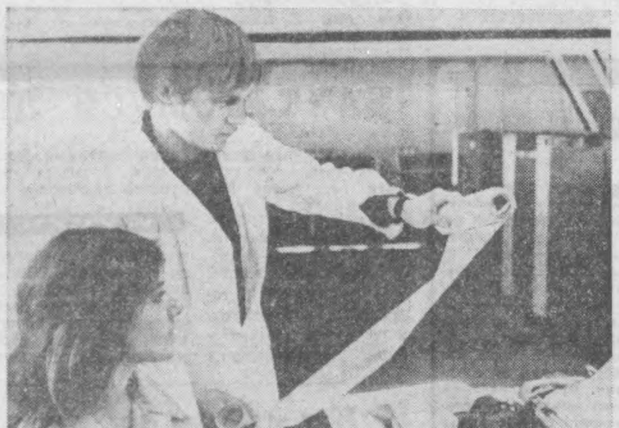

Республиканинг Марказий статистика бошқармаси ҳисоблаш маркази. Бу ерда «Капитал қурилиш статистикаси» автоматлаштирилган система комплекси программаси ишлаб чиқилмоқда ва қўлланилмоқда, аҳолини рўйхатга олишга тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Бу ишларнинг ҳаммасида ёшлар актив қатнашишяпти.

СУРАТДА: ёш мутахассислардан электрон-ҳисоблаш машиналаридан фойдаланиш бўлими оператори Ю. Слученкова ва инженер-программчи В. Тягунов статистика маълумотларини ишлаб чиқмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

• Сиёсий маориф системасида

Юқори савияда

«Ташкенткабель»да комсомол сиёсий маорифи системасидаги машғулотлар юқори савияда ўтмоқда. Тўгарак ва семинарларнинг тингловчилари орасида корхонанинг 200 дан зиёд ёш ишчиси бор. 10 тўгаракда «КПСС сиёсати— ҳаракатдаги марксизм-ленинизмдир», иккита назарий семинарда эса «Партия XXV съезди қарорлари асосида КПСС сиёсатининг актуал масалалари» фанлари ўрганилмоқда.

СССР янги Конституциясига, Улуғ Октябрь 60 йиллиги материалларига бағишланган машғулотлар қизиқарли ўтди. Зотан, бу машғулотларнинг ҳар бири завод коллективи фаолиятидан олинган конкрет мисоллар асосида ўтказилди. Айниқса пропагандист П. А. Дольгих алоқа кабеллари цехида комсомол сиёсий маорифи машғулотларини актив равишда, назария ва амалиётни узвий боғлаб ўтказмоқда. «Ёш меҳнатчилар навбатдаги машғулотда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1978 йилда социалистик мусобақани кенг тус олдириш тўғрисидаги Мактубини зўр қизиқиш билан муҳокама қилдилар, ишлаб чиқариш резервлари тўғрисида, ВЛКСМ 60 йиллиги юбилей йилида зарбдорона меҳнат қилиш лозимлиги тўғрисида сўзладилар.

АСОСИЙ ҚОНУНДА БИТИЛГАН

ОДДИЙ ТАҚДИР

Ермаков асбобсозлик цехига назар ташлади: ҳаммаёқ озода, ёруғ. Ўзини кузатиб бораётган завод ветерани Ф. М. Шершиковга шу ерда ишлайманми, деган маънода қараб қўйди. Ветеран уни ишлаб чиқариш билан таништириб чиқди.

Сергей Ермаков агрегат заводига келганида анча етук ишчи бўлиб қолган эди. У армия хизмати муддатини ўтаб бўлгандан сўнг трикотаж фабрикасида мастер ёрдамчиси бўлиб ишлаганди. Ёш бўлишига қарамасдан коммунист, партияга жуда кам кишилар мушарраф бўладиган мактабда ўнинчи синфда ўқиб юрган вақтида ўтган эди.

Унинг мустақиллик, қатъият билан меҳнат қилиш сингари хусусиятларини одамлар тез пайқаб олишди. Бўлаётган ишларнинг ҳаммаси Сергей берилиб меҳнат қилаётганлигидан, ўз маҳоратини тинмай ошириб бораётганлигидан, коллектив ташвишларини ўз ташвиши деб билишидан ва ниҳоят ёшларни ўз атрофига уюштириш қобилиятига эга эканлигидан далолат берарди. Қисқа қилиб айтганда йигит цех коллективига ёқиб қолди.

Биринчи йилиёқ Сергейни завод комсомол комитети аъзолигига сайлашди. Орадан кўп ўтмасдан унга яна бир шарафли топшириқ берилди. Унга ўз цехида комсомол-ёшлар бригадаси тузиш ва унга етакчилик қилиш топширилди.

Токарь, фрезерчи, лекальчи, силлиқловчи касбида меҳнат қилаётган ҳар бир асбобсоз ўз касбини энг асосий касблардан бири деб ҳисоблайди. Чунки бу касбларнинг ҳаммаси аниқлик ва катта маҳорат талаб қилади. Асбобсозлар бажараётган буюртмалар жуда хилма-хил. Улар бир-биридан кескин фарқ қилади. Бу ерда маҳорат аста-секин ошади. Демак ёшларни бу касбга ўргатиш учун кишида чидам, сахийлик ва олийжаноблик хислатлари бўлиши керак.

Цехда ёшлар кўп эмас. Ветеранлар уларга меҳр билан қарашади. Ермаков бригадасини олиб кўрайлик. Бу бригададаги ёшларнинг маҳорати цехдаги бошқа ёшларга нисбатан анча тез ўсди. Чунки комсомол-ёшлар коллективи уларни дастлабки кундан бошлабоқ ўртоқлик, ўзаро ҳамкорлик меҳри билан қуршаб олди. Бригада бошлиғи эса уларни тарбиялашда алоҳида жонбозлик кўрсатди.

Бригада тайёрлайдиган маҳсулотлар хилма-хил... Агар токарь вал тайёрлаётган бўлса, у ўта ҳушёрлик билан меҳнат қилиши керак. Айни пайтда бу детални текшириш учун қўлланиладиган ҳалқа ҳам жуда аниқ бўлиши лозим. Шунинг учун ҳам асбобсозлар, биз микронлар билан меҳнат қиламиз, дейишга ўрганиб қолишган. Асосан ёшлардан иборат бўлган бригадага ана шундай аниқ деталларни тайёрлашни топширишнинг ўзи катта ишонч эмасми?

Ёшлар ишга иштиёқ билан киришишди. Гоҳида ветеранлар ҳам бригада эришган натижаларга етиша олишмаяпти. Бригаданинг Н. Павлов, Ф. Фаррутдинова, К. Халилов сингари аъзолари кунлик топшириқни 125 процентдан ошириб бажаришмоқда. Сергейнинг ўзи эса ҳаммага ибрат бўляпти. У ҳозир 4-разрядли токарь.

Бригадир ўз касби сирларини ва маҳоратини бошқаларга ўргатиш пайти келганлигини сезди. Шунинг учун ҳам у янги келган ишчиларга иштиёқ билан касб ўргатяпти. Жумладан Ермаков ёш ишчига оталиқ қилишга аҳд қилди. Костя Динос цехга келганида ҳали ўн олти ёшга ҳам тўлмаган эди. У Сергейга синчиклаб назар солди. Унинг характерими ёки иродасими нимасидир унга ёқиб қолди.

Ермаков уни ҳар куни койиб ўтирмади. Токарлик касбини чидам ва қунт билан ўргатди. Костя заводда ўтказилган «Ўз касбининг устаси» кўрик конкурсида қатнашиб биринчи ўринни эгаллаганида мураббий ўзида йўқ хурсанд бўлди.

Бу вақтга келганда бригаданинг шуҳрати ҳам ошди. Ҳозир бригада меҳнат қилаётган участкада иккита вимпель сақланмоқда. Улар заводдаги комсомол-ёшлар бригадалари ўртасидаги социалистик мусобақада ғолиб чиққанлиги учун берилган. Ўтган йили йигитлар биринчи октябрга қадар беш йилликнинг икки ярим йили топшириғини бажариш мажбуриятини олишган эди. Улар ўз сўзларининг устидан чиқишди. Яқинда бригада янги, ВЛКСМнинг 60 йиллиги нишонланадиган кунга қадар беш йилликнинг тўрт йиллик топшириғини бажариш мажбуриятини олди.

Кўриниб турибдики Ермаков юксак меҳнат натижалари билан агрегат заводида донг таратган кишилардан бири. Айни пайтда уни актив жамоатчи сифатида ҳам яхши танишади. У Собир Раҳимов район Советининг депутати, Сергейнинг биринчи марта депутат этиб сайланиши. Шунинг учун ҳам у коллектив ишончини оқлаш учун сидқидилдан меҳнат қиляпти.

Айтгандай Сергей яқинда биринчи механика цехига ишлашга ўтди. Бригада эса зарбдор суръат билан ишлаяпти. 1-механика цехида эса ишлаш анча қийин. Бу ерда маҳоратли ишчилар етишмайди. Ермаковга ўхшаган ишчилар бу ерда жуда зарур. Шунинг учун ҳам у бу ерга меҳнат қилишга ўтди.

Бу Сергейнинг тақдирини ўзгартирмади. Ўз корхонасига айланиб қолган заводда таниш ва меҳрибон дўстлари даврасида меҳнат қиляпти.

Иш, ўқиш, жамоат топшириқлари... Булар Сергей Ермаковнинг меҳнат кунини ташкил қилади. Тўғрисини айтганда кунлар гоҳида билинмай ўтиб кетади. Лекин Сергей Конституция қабул қилинган кунларни сира ёдидан чиқармайди. Ўшанда бригадада самимий суҳбат бўлди. Ёш ишчилар бу муҳим ҳужжатнинг ҳар бир бандини алоҳида муҳокама қилиб чиқишди. Уларда қўйилган талабларни ўз ҳаётларига таққослаб кўришди. Қарашса ҳаммаси ҳаётга мос экан. Бу нарса Ермаковнинг ҳаётида яққол кўзга ташланади. Ёш ишчи жуда кўп имтиёзларга эга. У муҳим топшириқларни бажаради.

Ёш ишчи, коммунист, депутат Сергей Ермаков СССР Конституциясида қайд қилинган ҳуқуқлардан тўла фойдаланмоқда. У зарбдор меҳнати, жамоат ишларини юқори савияда бажариш билан коллектив ишончини тўла оқламоқда. У фақат коллектив манфаати йўлида меҳнат қиляпти.

Р. ТЭЛЛЬ.

МАҲОРАТНИ ОШИРИБ

Комсомол аъзоси Флюра Галиева Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг бичув цехида меҳнат қилади. Газлама гулларининг бир-бирига мос тушиши, костюмларнинг киши эгнида яхши ўтириши кўп жиҳатдан унинг маҳоратига, буюм деталларини қандай жойлаштириш [illegible] айтганда, унинг касби ишлаб чиқариш технологиясини яхши билишни, нозик дидга эга бўлишни тақозо этади. Ф. Галиева ана шундай дидга эга. Аммо у янада юксак кўрсаткичларга эришишни мўлжалламоқда. Шунинг учун у иш билан бир вақтда политехникумнинг «Тикувчилик ишлаб чиқариши технологияси» бўлими 3-курсида ўқийди.

— Флюра ўз ишига бутун қалб қўйиб ишлашади, — дейди у ҳақда цех бошлиғи З. Р. Горбунова.

Энг муҳими у ишни ташкил эта билади, ўз ўртоқларини ортидан эргаштира олади. Яқинда участка мастери касал бўлиб қолганда Флюра, унинг ўрнида муваффақиятли ишлаб турди. Бу ёш ишчи қобилиятининг яна бир қиррасини очиб беради. Ҳозир цех раҳбарлари уни участка мастерлигига тайёрлашмоқда.

Р. Загратдинов фотоси.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

А. ХЎЖАЁРОВ: Ўзбекистоннинг қайси бир санъаткори биринчи бўлиб СССР халқ артисти унвонига сазовор бўлган?

Жавоб: Ҳалима Носирова 1937 йилда, 23 ёшида, ўзбек санъаткорлари ичида биринчи бўлиб бу юксак унвонга мушарраф бўлган. «Мен ўзбек қизиман» деган эсдаликлар китобида Ҳалима Носирова ўша дамларни шундай хотирлайди: «Мен Калининнинг олдига бордим. Ҳукуматимизнинг бошлиғи олий мукофот — орден ва Совет Иттифоқи халқ артисти деган юксак унвон билан мени табриклади... Михаил Иванович Калининнинг қўлидан мен Меҳнат Қизил Байроқ орденини қувончим ичимга сиғмай қабул қилиб олдим».

* * *

А. СУЮНОВ: Яқинда Ҳамза номли театрда «Ғариблар» спектаклини кўрдим-у, шундай ажойиб театримиз билан яна бир бор фахрланиб кетдим. Бироқ, бу театр тарихидан ҳеч нарса билмайман. Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Бу театр республикамизнинг дастлабки театрларидан бири. 1929 йили оташин шоир, ўзбек совет адабиёти асосчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ваҳшиёна ўлдирилгач, театрга Ҳамзанинг муборак номи берилди. 1933 йили Ҳамза номидаги театрга санъат соҳасидаги муваффақиятлари учун академик театр деган ном берилди. 1937 йили ўзбек санъаткорларининг Москва гастролларидаги муваффақиятлари юксак тақдирланди. Ҳамза номидаги академик драма театри Ленин ордени билан, Ўзбек Музикали театримиз Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

* * *

М. РЎЗИЕВ: «Интернационал» гимнини ким ва қачон ёзган?

Жавоб: Халқаро пролетариатнинг гимни «Интернационал»нинг текстини ўтган асрнинг саксонинчи йилларида Эжень Потье, музикасини Пьер Дегайтер ёзган. Биринчи марта у 1888 йил 23 июнда Франциянинг Липе шаҳрида ишчилар хорида ижро этилган. Худди ўша ерда гимннинг тексти ёзилган варақалар ҳам чиқарилган. У тез орада жаҳоннинг кўплаб мамлакатларига тарқалган.

В. И. Ленин тузган «Искра» газетасининг биринчи сонида гимннинг русча таржимаси босилган ва у рус социал-демократларининг гимни бўлиб қолган.

Бундан 60 йил муқаддам 1918 йилнинг 10 январида Советларнинг III Бутунроссия съездининг очилиш маросимида «Интернационал» ёш Советлар Республикаси меҳнаткашларининг давлат гимни сифатида янграган.

1944 йилда СССРнинг янги давлат гимни қабул қилингач, «Интернационал» партиямизнинг гимни сифатида қолган.

КЎЧА ТАСОДИФЛАРГА ТЎЛА

ГАИ АХБОРОТИ

«Кўча ҳаракати тартибга келтириб турилмайдиган жойларда пиёдалар яқинлашиб келаётган транспорт воситаси билан ўзи ўртасидаги масофани, транспортнинг тезлигини аниқ ҳисобга олган ва ҳаракатга халақит бермаслигига ишонган тақдирдагина кўчани кесиб ўтиши мумкин». Кўча ҳаракати қоидаларининг 20-моддасидаги ана шу талабни Амалия Христофоровна Булих бажармади. У Қатортол кўчасининг пиёдалар ўтиш жойидан ташқари қисмини кесиб ўтаётганида кўча яхмалаклигига, хавфсиз ўтиб олиш мумкинлигига эътибор бермади ва автомашина билан тўқнашиб кетди.

Шундай қилиб А. Булих эҳтиётсизлиги сабабли жиддий жароҳатланди.

ТАҲСИНГА САЗОВОР

Шифокорлик касбини сидқидилдан бажараётган врачларимиздан кўпчилик хурсанд. Собир Раҳимов районидаги 32-поликлиника коллективи ҳам шулар жумласидандир. Ушбу поликлиника шифокорларининг хизматидан Студентлар шаҳарчасида истиқомат қилаётган ҳамма миннатдор бўлмоқда.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) поликлиниканинг бир группа шифокорлари — невропотолог Эргаш Алимов, ҳамшира Зуҳра Музаффарова, врач Б. Тошпўлатов ва ҳамшира Зуҳра Аҳмедовалар беморнинг касаллик варақаси билан танишишмоқда.

Ҳ. Шодиев фотоси.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

Ҳурматли редакция! Менинг бир дўстим бор. У кўп йиллардан бери папирос чекади, бу соғлиғингизга зиён-ку десам, биламан, энди нима қилай, чекишни ҳеч ташлолмайман, дейди, айтишича ўзи ҳам тамакини ёқтирмас эмиш. Хўш шундай экан, тамаки чекишни ташлаш мумкинми! Шу ҳақда тўлиқроқ бир маълумот, маслаҳат берсангиз.

Ботиржон ОДИЛОВ, шофёр.

Шифокор қабулида

ЧЕКИШНИ ТАШЛАШ МУМКИНМИ?

Мен тамаки чекишнинг зарари, уни ташлаш йўллари ҳақида ёзишдан олдин машҳур Америка ёзувчиси Марк Твеннинг бир гапини келтирмоқчиман. У ўз тажрибасидан келиб чиқиб бундай деган эди: «Чекишни ташлашдан осон нарса йўқ. Мен буни бир неча марта синаб кўрганман». Бу гапда катта ҳақиқат бор. Тамаки чекишни ташлаб, унинг «азоби»дан қутилган, ўзини соғломларнинг соғломи деб юра бошлаган одамларгина чекишни ташлашнинг осон эканлигига ишонч ҳосил қиладилар.

Маълумки, инсон ҳаёти давомида баъзи нарсаларга одатланади. Бу одатлар орасида фойдали ва зарурийлари кўп (масалан, ювиниш). Бироқ шу билан бирга, зарарли одатлар ҳам бор, жумладан, спиртли ичимликлар ичиш, тамаки чекиш ва ҳоказо.

Одатда зарарли одатлар кишида бирдан пайдо бўлмайди. Одам, дастлаб, ўйин қилиб, бошқаларга эргашиб тамаки чекади. Бора-бора ундан «кайф» қиладиган даражага етади, аста-секин унга шу қадар ўрганиб қоладики, уни чекмаса туролмайдиган бўлиб қолади. Ҳолбуки, жуда кўп одамлар, тамаки чекмасдан ҳам бемалол яшайдилар.

Шуни ёдда тутиш зарурки, чекиш кони зиёндир. Олимлар 187000 кашандани махсус программа асосида текшириб кўриб, уларнинг ўпка ракидан вафот этиши чекмайдиганларга нисбатан 20 марта зиёдлигини, шунингдек 25 йил мобайнида кунига 40 ва ундан ортиқ сигарет чеккан киши шунча давр ичида кунига 10 донадан ортиқ чекмаган кашандага қараганда 52 марта кўпроқ ўпка раки билан касалланганлигини аниқлашган. Мутахассисларнинг берган маълумотларига қараганда, бундай кишилар стенокардия билан 13 марта, миокард инфаркти билан 12, ошқозон яраси касаллиги билан 10 мартадан ортиқроқ оғрийдилар. Ўпка сили билан касалланган ҳар 100 беморадан 95 нафари кўп йиллар давомида папирос чеккан экан. Шунга ўхшаш маълумотларни турли газета ва журнал саҳифаларидан ўқиган ва ўзида тамаки чекиш таъсирида пайдо бўлувчи касалликларнинг айрим аломатларини сезган кашандалар бу зарарли одатларни тарк этишга бел боғлайдилар, албатта. Булардан кўпчилиги умрнинг эгови бўлмиш тамаки чекишдан осонлик билан қутиладилар.

Лекин ҳаётида кашандаликдан қутилишдек мушкул иш йўқ, деб ҳисобловчилар ҳам оз эмас. Бунинг сабаби шуки сигарет чекиш кашандага қанчалик «ҳузур» бахш этса, кишини ўзига шунчалик гиёванд-бемор қилиб боғлаб қўяди. Баъзи кашандалар чекишни ташлашни жуда оғир масала деб хато ўйлайдилар. Лекин бунинг учун катта истак ва иродани йиғиб қаттиқ қарор қилиш кераклигини хаёлларига ҳам келтирмайдилар.

Кўп ҳолларда тамаки чекиш натижасида оғир касалликка дучор бўлган кишилар тез ва абадий тамаки чекишни ташлаб юборадилар.

Хўш нега одам тамаки чекиб, ўзини оғир дардларга мубтало қилади? Жаҳон Соғлиқни Сақлаш Ташкилотининг (1976) берган маълумотига қараганда, АҚШда 45—64 ёшдаги эркаклар орасида меҳнат қилиш қобилиятини йўқотишнинг 28 проценти тамаки чекиш билан боғлиқ экан.

Кашандалар асосан беихтиёр чекадилар: эрталаб уйғонгандан сўнг, овқатланиб бўлгач, ҳаяжонланганда, ҳафа бўлганда, ақлий қаттиқ ишлаш жараёнида ва шунга ўхшашларда.

Кашандаликда папиросга ва чекиш жараёнига: қутидан олиш, бир оз бармоқлар билан эзиш, лабга қистириш, гугурт чақиб, охиста сигарет тутатиш, хозир бир чуқур тутунни ичимга тортиб, «ҳузур» қиламан деган фикр одат бўлиб қолади. Шунинг учун зарарли одатни ташлашга аҳд қилган киши бу одатни, яъни сунъий равишда пайдо қилинган шартли рефлексни синдириши ва организмга зўрлаб киргизилаётган заҳарга қарши ҳимоя рефлексини қайтадан вужудга келтириши лозим.

Кўп йиллар давомида кунига йигирма ва ундан ортиқ сигарет чекишга ўрганган баъзи кашандалар чекишни ташласам бирор оғир дардга йўлиқаман ёки, ҳатто тамаки чекишни тарк этиш мени ҳалок қилиши мумкин, деб ўйлайдилар. Ҳақиқатан ҳам кашанда учун шундай хавф борми? Олимларнинг кузатишича, одамлар ўзларининг бу зарарли одатларини ташлагандан сўнг, айримларида дастлабки бир неча кун мобайнида безовталик ёки дил ғашлиги, таъсирчанлик, ҳолсизланиш, бефарқлик, баъзан бош айланиши, юрак санчишига ўхшашлар бўлиши мумкин. Кўп кунлар тамаки чекиш хумори тутиб юради. Бу кунлар ичида киши «чекишни тамом ташладим, шунча азоблар билан ташлаб яна чекаманми» каби сўзларни ўз-ўзига айтиб турмоғи керак. Чунки бир неча йиллар мобайнида одат тусига кириб қолган эрталаб уйғониш билан, овқатланиб бўлгач, қаттиқ ишлашга тўғри келганда, ҳафачиликда, хурсандчиликда ва бошқа ҳолларда чекиш асосида пайдо бўлган шартли рефлексни енгиш учун кунлар, ҳафталар керак бўлади. Бунда ўз зарарли одатидан воз кечишни астойдил хоҳлаган ва ирода кучини йиға олган кишигина ният қилган мақсадига эришади. Кийин ҳолларда врачлар чекишни ташламоққа қатъий аҳд қилган кашандага ёрдам беришга доимо тайёр. Шифокорлар маслаҳати билан энг оддий усуллардан бири — чекишдан олдин 6 процентли проторгол ёки танин, глицерин ва сувдан иборат бўлган эритмалар билан оғиз чайиш кўп ҳолларда яхши натижалар беради. Кейинги йилларда олимлар томонидан ҳатто бир неча ўн йиллар давомида тамаки чекишга муккасидан кетган кашандани ҳам ўз зарарли одатидан воз кечтириб юборишга қодир бир қатор дорилар кашф этдилар, жумладан: цититон, табекс, лобесил, анабазин ва бошқалар. Бу дорилардан бирортасини шифокорлар аввал кашандани махсус текширгандан сўнг тавсия қилади.

Ушбу келтирилган дорилар организмга тамаки таркибидаги никотинга ўхшаб таъсир қилади. Шу сабабли кашанданинг тамаки чеккиси келмайди, аста-секинлик билан зарарли одат йўқола боради. Лекин шуни ҳам айтиш кераккки, юқорида келтирилган дорилардан бирортаси ҳам кишининг умр эгови бўлмиш кашандаликдан озод қила олмайди. Улар фақат вақтинча тамаки чекиш хуморини ёки чекишга бўлган иштиёқни сўндиради, холос. Бунда, албатта киши тамаки чекишни тарк этишга қатъий қарор қилиб, иродасини йиққандагина бу дорилар фойда келтиради.

Аввал айтилгандек, баъзан айрим кашандаларнинг боши оғрийди, диққатини бир ерга тўплай олмай, сиқилади, худди жуда керакли нарсасини йўқотиб қўйган кишидек гаранг бўлиб юради. Бундай ҳолат асосан ўз-ўзидан аста-секинлик билан, ҳеч қандай дори-дармонсиз, кўпинча бир ҳафтадан сўнг ўтиб кетади. Кийин пайтда эса поликлиникада қисқа муддатли даволаш йўли билан кашанда шифо топади. Мутахассисларнинг берган маълумотларига қараганда, шу кунгача чекишни ташлаган бирор кашанданинг ўзида аввалдан бор касаллиги кучайиб кетмаган ёки бирор янги касаллик пайдо бўлмаган. Балки, аксинча бир мунча вақт ўтгач собиқ кашанда кундан-кунга ўзини яхши ҳис қила боради, эрталабки йўтал йўқола боради, иштаҳа пайдо бўлиб, томоқнинг қичиши ва оғриши камаяборади ва ниҳоят тўхтайди. Энди у кам шамоллайдиган, жисмоний ишларда тез чарчамайдиган, кайфияти яхши ва ўзини соғлом сезадиган бўлиб қолади.

Чекишни ташлаган одам дастлабки даврларда спиртли ичимликлар ичиладиган, сигарет чекиладиган йиғинлардан узоқроқ юргани маъқул.

Кашандаликдан воз кечиш учун махсус шарт-шароит керак эмас. Лекин кашандаликни отпускада, туристик саёҳат ёки командировкалар даврида тарк этиш бирмунча осонроқ бўлади. Кўп кишилар кучли иродага эга бўладилар, улар ҳар қандай шароитда ҳам ўз зарарли одатларидан воз кечиб юборадилар.

Партия ва ҳукуматимиз совет кишиларининг саломатлигини янада мустаҳкамлаш, узоқ фаровон умр кўришлари, касалликларни камайтириш, ишлаш қобилиятининг юқори бўлиши учун барча керакли тадбирларни кўрмоқда. Хўш, шундай экан, сигаретни «ҳузур» қилиб тортиб, кўм-кўк бўлиб ёйилиб бораётган тутунга маҳлиё бўлиб боқиб турган кашанда қуйидагиларни: «Ҳар бир чекилган сигарет кишининг умрини 5,5 минутга қисқартиради, чекувчининг умри ўрта ҳисобда чекмайдиган одамнинг умридан 6—8 йил кам бўлади. Кунига 20 ва ундан ортиқ сигарет чекувчиларнинг ўлими тамаки истеъмол қилмайдиганларга нисбатан 15 марта юқори» деган гапларни хаёлига келтирса, кашандаликни ташлаб: дўстларининг ва оила аъзоларининг қувончига қувонч қўшса қандай яхши! Чекишни ташлаш ҳар бир кашанданинг қўлидан келади, бунинг учун фақат истак бўлса бас. Кийин ҳолларда медицина ходимлари ҳамиша ёрдам ва маслаҳат беришга тайёрдирлар.

Алижон АМИНОВ, медицина фанлари кандидати.

Мия сирлари сари

Нерв ҳужайралари тикланмайди, деган фикрни бошқатдан кўриб чиқишга тўғри келяпти. Медиклар ҳужайранинг тикланишига тўсқинлик қилувчи омилларга барҳам берилса, у тикланиши мумкин деган фикрга келдилар. Арман олимлари шикаста нерв ҳужайраларини даволаш борасида амалий қадамлар қўйдилар. Республика Фанлар академиясининг физиология институтида биология фанлари доктори Л. Матинян раҳбарлигида ишлаб чиқилган метод комплекс ферментотерапия деган ном олди.

Институт директори, республика Фанлар академиясининг мухбир аъзоси В. Фанарджян шу ҳақда ТАСС мухбирига қуйидагиларни айтди:

— Нерв ҳужайраси ўсимталари узилган жойда пайдо бўлувчи чандиқ биринчи навбатда шикаста мия нерв ҳужайраси функцияларининг тикланишига тўсқинлик қилади. Чандиқни тугатиш, ҳужайранинг тикланишига имконият беришга кўпдан бери уриниш бор эди. Бизнинг мутахассислар ишлаб чиққан метод чандиқни тугатишга имкон беради ва шу тахлитда ҳужайра асосий функцияларининг тикланиш йўлидаги асосий ғов йўқотилади. Бунинг учун ферментлар ишлатилади.

Физиология институтида муваффақият билан ишлаб чиқилаётган бир қанча проблемаларнинг натижалари халқ хўжалиги ва медицинада қўлланилмоқда. Ҳозир институт ходимлари физика, электроника ва кибернетика ютуқларидан фойдаланиб, миянинг энг сирли чеккаларини ҳам актив ўрганиб, унинг иши тўғрисида янада тўла тасаввур ҳосил қилмоқдалар.

ЭЛЕКТРОН ФАРМАЦЕВТ

Дорини қаердан олса бўлсади? — деб сўрайсиз ва телефон трубкасидаги овоз сўраётган дорингиз, унинг ўрнида ишлатса бўладиган дори, бу дориларнинг нархи, шу дорилар сотилаётган аптеканинг адреси тўғрисида муфассал маълумот беради.

Душанбенинг катта-катта дорихоналарида фармацевтика информация марказлари очилди. Дори-дармон учети электрон-ҳисоб машинаси зиммасига топширилган. Электрон фармацевт шаҳар омборлари ва дорихоналарига келтирилаётган дори-дармонлар, уларни қаерга юбориш лозимлиги, ҳозир қайси дори қаерда кераксизлиги, шу дорига қаерда талаб кўплиги тўғрисидаги маълумотларни ўз хотирасида сақлайди.

(ТАСС).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

МУСОБАҚА ТУФАЙЛИ

БУДАПЕШТ. Венгриядаги энг йирик «Волан» автотранспорт корхонасининг ходимлари 1977 йилги иш якунларини чиқардилар. Транспортчилар зиммаларига олган меҳнат мажбуриятини шараф билан бажарибдилар. 1,3 миллиарддан кўпроқ пассажир ва 168 миллион тонна юк ташилди, 110 миллион форинтлик бензин ва мойлаш материаллари тежаб қолинди.

«Волан» автотранспортчилари бу муваффақиятга корхонада социалистик мусобақа кенг авж олдирилганлиги, машина парки янги транспорт воситалари билан тўлдирилганлиги, машиналарнинг бўш қатнови ғоят камайтирилганлиги, пассажирларга юксак маданий хизмат кўрсатилганлиги натижасида эришдилар.

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

ДАККА. Бангладешнинг энг катта денгиз порти ва индустриал маркази Читтагонг шаҳрида ёш республика электротехника саноатининг тўнғичи жадал суръатлар билан қурилмоқда. Совет Иттифоқининг иқтисодий ва техникавий ёрдами билан бу ерда замонавий завод барпо этилмоқда. Шу заводнинг маҳсулоти қиммат турадиган асбоб-ускуналарни импорт қилишдан воз кечиш имконини беради. Куч трансформаторлари, электр моторлар, электр линияларининг деталлари, электр насослар, счётчиклар — мана шулар бу корхона тайёрлай бошлайдиган маҳсулотнинг тўла бўлмаган рўйхатидир. Корхона шу йилнинг ўрталаридаёқ дастлабки маҳсулот ишлаб чиқаради.

Янги заводда малакали мутахассислар ва ишчилар отряди меҳнат қилади. Уларнинг кўпчилиги Совет Иттифоқида практикадан ўтиб, ихтисос эгаллашган. Бангладешликларнинг яна бир группаси ҳозир СССРга ўқиш учун жўнаб кетишга ҳозирлик кўрмоқда.

СССРНИНГ ЁРДАМИ БИЛАН

ЖАЗОИР. Социализм қуриш йўлига ўтган Жазоир учун миллий кадрлар тайёрлаш энг муҳим проблемалардан биридир. Мамлакатнинг доимо кенгайиб бораётган индустриал базаси ва ишлаб чиқаришнинг замонавий технологияси малакали кадрларни тобора кўплаб талаб қилмоқда.

ЖХДРда касб эгаларини тайёрловчи миллий маслаҳат комиссияси тузилди. Бу комиссиянинг асосий вазифаси — мамлакатда касб ўргатиш системасини такомиллаштириш ва кенгайтиришдан иборат.

Меҳнат ва касб эгаларини тайёрлаш министри М. Амир ўтказилаётган тадбирларнинг муҳимлигини таъкидлаб, давлат миллий кадрлар тайёрлаш проблемасига катта эътибор бермоқда, деди. Яқин вақт ичида мамлакатда касб ўргатадиган 94 та марказ ишга тушади.

Совет Иттифоқи ёш республика хўжалигининг турли тармоқлари учун катта ёрдам бермоқда. Касб эгаларини тайёрловчи марказда 280 нафар совет мутахассиси ишлаб турибди. Жазоир ёшларининг катта отряди мамлакатимизнинг турли институтларида таълим олмоқда.

(ТАСС).

Қисқа сатрларда

ПАРИЖ. Франция статистика ва иқтисодий тадқиқотлар миллий институти тугаган 1977 йилнинг тасалли бермайдиган якунларини чиқарди. Мамлакатда ишлаб чиқариш даражаси 2—3 процент пасайиб кетди. Ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш ўрта ҳисобда 83 процентни ташкил этди. 1977 йилнинг апрелидан то октябригача 87 минг ишчи ўрни тугатилди.

ДАМАШҚ. Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва кооперативларни мустаҳкамлаш — Сурияда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини оширишнинг асосий йўлларидир. Кооперативларга замонавий машина-механизмлар енгил шартларда етказиб берилмоқда. Мамлакатда ишлаб чиқарилган ҳар бир тракторни давлат бепул етказиб бермоқда.

ТАНГЛИК НИШОНАСИ

ТОКИО. Япония меҳнат министрлиги мамлакатнинг пўлат қуйиш саноатини танг тармоқлар қаторига қўшишга қарор қилди. Ҳукумат бундан илгари бошқа бир қанча тармоқларни, шу жумладан тўқимачилик ва кемасозлик тармоқларини танг ҳолатдаги тармоқлар деб эълон қилган эди.

Японияда иқтисодий тушкунлик беш йилдан бери давом этмоқда. Ҳукумат ҳам, саноат доиралари ҳам бу тушкунликни тўхтатишга қодир эмас. Бош министр Т. Фукуда парламентнинг ўз ишини бошлаб юборган навбатдаги сессиясида сўзлаган программ нутқида либерал-демократлар олиб борган иқтисодий сиёсатида хатоларга йўл қўйилганлигини тан олди ва мамлакат экономикасини шу турғунликдан қутқазиш ҳукуматнинг энг муҳим вазифаси эканлигини яна таъкидлаб ўтди.

(ТАСС).

ЖОСУС УСТИДАН ҲУКМ

ВАРШАВА. Гдинядаги ҳарбий денгиз флоти суди жосусликда айбланган Ғарбий Германия граждани М. Розенбург (Вуйцик) ишини кўриб бўлди, деб хабар беради ПАП агентлиги. Судланувчининг ПХР манфаатлари ҳамда хавфсизлигига зарар етказадиган ахборотни чет элга бериб турганлиги, Польша савдо флоти денгизчиларини жосуслик фаолиятига жалб этишга уринганлиги аниқланди.

Суд М. Розенбург (Вуйцик)ни 7 йилга озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилди.

(ТАСС).

Америка Қўшма Штатлари. Шелбивилл шаҳри (Индиана штати)да истиқомат қилувчи Санди Аллен жаҳонда энг новча аёл ҳисобланади. Унинг бўйи 2 метр 31 сантиметр, вазни 190 килограмм.

АП—ТАСС фотоси.

ПОРАХЎР АМАЛДОРЛАР

РИМ. «Ҳар қандай гумонсирашлардан холи» бўлган полициянинг катта амалдорлари, корхона эгалари ва бир руҳонийни полиция қамоққа олди. Газеталарнинг хабар беришига қараганда улар ўғирланган санъат асарларини сотиш, ўғирлаб олиб кетилган кишилар учун тўланган пулларни айирбошлаш, бошқа хил қаллоблик билан шуғулланган жиноятчилар тўдасига бошчилик қилганлар.

Қамоққа олинганлар орасида жиноят полицияси бошлиғининг собиқ ўринбосари Милан бенефорти, ички ишлар министрлигининг олий лавозимдаги амалдори Сампаоли, руҳоний Таппи, Савона шаҳридан кема эгаси ва бошқа кишилар бор.

(ТАСС).

СЎРАГАН ЭКАНСИЗ...

ГАЗЕТХОН САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ

Э. ҒУЛОМОВА: Баъзи одамларнинг юзи, бурни усти қизариб туради. Бу қон томирлари касаллиги туфайли экан. Ундан қутилиш учун нима қилиш керак?

Жавоб: Чиндан ҳам одам юзида қоннинг тўпланиб қолиши юз томирлари касаллигига киради. Баъзи кишиларнинг, айниқса ёши улғайганларнинг юзида қон томирлари кенгайиб, қон айланиши бузилади. Натижада юзнинг бирор ери ёки бурун усти айниқса ёз пайтида қон қуйилганга ўхшаб, қизариб қолади.

Юзда қизилликнинг пайдо бўлиши ошқозон ишининг бузилишидан ҳам рўй беради. Шунинг учун ҳам юзида бундай ўзгариш рўй берган одам аввало ич касалликлари врачига мурожаат қилиши керак.

Умуман бундай беморларга овқатни иссиқ эмас, бироз илиқ ҳолда истеъмол қилиш тавсия этилади. Ундан ташқари қўзғатувчи моддалар: гаримдори, мурч, сирка кабиларни камроқ истеъмол қилиш маслаҳат берилади.

Б. МУҲАМЕДОВ: «Оқшом» саҳифасида кўз милкига говмижжа чиқишининг сабаби ҳақидаги жавобни ўқидим. Иложи бўлса шу касалликни даволашда қўлланиладиган дори-дармонлар тўғрисида маълумот берсангиз.

Жавоб: Говмижжани келтириб чиқарадиган сабабларга қўшимча қилиб шуни айтиш кераккки, у модда алмашинувининг бузилиши, авитаминоз, камқонлик, дармонсизлик, диабет ва бошқа касалликлар ҳам унга сабаб бўлади.

Говмижжа чиқишдан аввал қовоқ чети ўқтин-ўқтин санчиб оғрийди, кейин қизариб шишади. 3—4 кундан сўнг унинг учи саргайиб, ёрилганда йиринг чиқади. Меъда, ўпка касалликлари оқибатида дармонсизланиб қолган кишиларга тез-тез ва ҳатто 2—3 тадан говмижжа чиқади. Бунда бош оғриб, ҳарорат кўтарилади, қулоқ ости безлари катталашади ва оғрийди. Беморни врач даволайди: кўзга 0,15 процентли синтомицин эритмаси, пенициллиннинг сувдаги эритмаси томизилади, 1 процентли тетрациклин, биомицин мази суртилади, альбуцид, этазол порошоги сепилади, говмижжа чиққан кўзни боғлаб лампа билан 10—15 минут иситилади, тетрациклин, этазол таблеткалари ичилади. Говмижжани ситиш асло ярамайди. Акс ҳолда ҳаёт учун хавфли касаллик — кўз флегмонасига сабаб бўлиши мумкин.

Н. МАЛИКОВ: Кишиларда ҳиқичоқ тутиб туриши ҳам касаллик белгисими?

Жавоб: Ҳиқичоқ тутиш кўпроқ жигар ва ўт қопининг касалланишидан ҳосил бўлади. Чунки, бундай хасталикда диафрагмадаги нервлар қитиқланади. Ҳиқичоқ тутиши тўхтамаса, яъни у давомли бўлса, юқоридаги касалликларни олдини олиш ва буни аниқлаш учун ич касалликлари врачига мурожаат қилиш керак.

Баъзилар агар киши ҳиқичоқ тутса, ичаги кенгаяди, дейишади. Бу нотўғри гапдир. Айтайлик, агар ёш бола нормадан ортиқ овқат еса ёки ёшига нолойиқ овқат еса бола жигарини юқорига кўтариш натижасида диафрагма нерви қитиқланади. Катталардаги ҳиқичоқ тутиш эса жигар ва ўт касаллигининг аломатларидан дарак беради.

А. ҲАСАНОВА: Магазиндан электр иситгич (грелка) харид қилган эдим. Ундан оддий иситгич каби фойдаланавериш мумкинми?

Жавоб: Электр иситгичнинг оддий иситгичдан фарқи токка улангач, бир меъёрда иссиқлик беради. У айниқса бел, қорин оғриганда фойдаланишга қулай. Бундай иситгичдан фойдаланадиган кишилар ишлатишдан олдин у ер-бу ерини кузатиб чиқишни унутмаслиги керак.

Грелканинг хоҳ оддий, хоҳ электрлисидан ўз билгича фойдаланавериш ярамайди. Чунки қон кетар, ошқозон яллиғланиши, ўн икки бармоқли ичак касаллигига чалинган беморларнинг оғриқни қолдириш учун иситгичдан фойдаланиши жуда хавфли. Шунинг учун бундай грелкалардан фойдаланганда врач билан албатта маслаҳатлашиш лозим.

ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

Чироқ ёқиш автоматлашди

Ленинск кўчаларидаги ҳамма чироқлар илк бор кнопкани босиш билангина ёқиладиган бўлди. Марказий бошқариш пультининг навбатчи диспетчери шундай қилмоқда. Илгари ҳар куни кечқурун махсус бригада кўчама-кўча юриб, чироқларни ёқиб чиқарди. Кўча чироқларини телемеханизациялаш системаси ишга тушгач, шу бригада бу ишдан ҳоли бўлди.

Шаҳар электр линияларининг аҳволи тўғрисидаги маълумотлар марказий пультга келиб туради. Қизил чироқ ёниб, бир ерда авария бўлганлигини билдиради! Приборлар носозлик юз берган жойни ва унинг характерини кўрсатади ҳамда ремонт бригадаси йўлга чиқиб кетади. Бригада носозликни тузатиши биланоқ, қизил чироқ ўрнига яшил чироқ ёнабошлайди.

Телемеханизациялашган система энергияни рационал сарфлашга, ортиқча кучланишни бир линиядан иккинчи линияга «ўтказишга», кундалик электр сарфини ҳисобга олиб боришга, энергия беришни режалаштиришга ёрдам бермоқда.

Янги системани «Андижансвет» корхонасининг мутахассислари яратдилар. Энди бу техникани Янгийўлда ва Тошкент областининг бошқа шаҳарларида ҳам жорий этиш мўлжалланмоқда.

(ЎзТАГ).

ЭЛЕКТР КЎЧАТ ЕТИШТИРАДИ

Арманистонлик олимлар ток кўчатини одатдагидан икки баравар кўпроқ ўстириш мумкинлигини исбот қилдилар. Республика Қишлоқ хўжалиги министрлигига қарашли ипакчилик илмий-тадқиқот станциясида ишлаб чиқилган кўчат етиштиришнинг янги усули кенг кўламда жорий этиляпти.

Тезкор метод билан ўстирилувчи қаламчалар махсус аппаратларда қиздирилади. Бу ерда электр ёрдами билан илдиз ўсиши рағбатлантирилади. Практика бундай ҳолларда кўчатлар анча чидамли бўлишини кўрсатмоқда: уларнинг 95 проценти тутиб кетади. Бундай кўчатларни кўклам бошланиши биланоқ ўтқазавериш мумкин.

Шу йил янги усул билан олинган миллиондан ошиқ қаламча колхоз ва совхозларга юборилади.

(ТАСС).

• Ҳаракат хавфсизлиги учун

„ФАРА“ ОПЕРАЦИЯСИ ҚАНДАЙ ЎТМОҚДА

...Белгиланган вақтда ходимлар залга йиғилишди. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси Давлат автомобиль инспекцияси техника бўлимининг бошлиғи Исмоил Бўриевич Қурбонов «Фара» операциясини ўтказишда нималарга эътибор бериш кераклиги ҳақида тўхталиб шундай деди:

— Кеча транспорт воситаларининг ёритиш системаларини текшириш, камчиликларни аниқлаш соҳасида анча иш қилинди. Бугун асосан фараларнинг стандарт талаби асосида бўлишига эътиборни қаратмоғинглар лозим. Жуда кўп шахсий машиналарнинг эгалари тунги пайтда чиройли кўринсин учун машинанинг олдига ёруғлиқ қайтарувчи ойналар ўрнатиб оладилар. Айримлари эса, фара ойналарини кўк, сариқ рангга бўяб олишади. Бундай қилиш мумкин эмас. Машиналарнинг ҳажмини кўрсатувчи чироқлардан бошлаб, тўхтаб турганлик ва бурилишни кўрсатувчи чироқларигача ҳаммаси соз бўлиши ва нуқсонсиз ишлаши лозим. Ана шунда улар транспорт оқими ҳаракатига тўсқинлик қилишмайди. Узоқ ва яқин масофани ёритиш фараларидан тўғри фойдаланишни ҳам қатъий назорат қилиш лозим.

Ходимлар йўл-йўриқ олганларидан сўнг ўзларига бириктилган объектлар томон жўнаб кетишди. Шаҳримизнинг турли кўча ва чорраҳаларида «Фара» операцияси бошланди. Ғафур Ғулом кўчаси шаҳримиздаги энг серқатнов кўчалардан бири ҳисобланади. Бу ерда техника бўлимининг давлат катта автоинспектори, милиция капитани Иван Иванович Чернов, шу бўлимнинг давлат автоинспектори, милиция катта лейтенанти Олим Турсуновлар иш бошлашди.

Мана, йўлнинг учинчи ҳаракат йўлкасидан ғизиллаб кетаётган 83— 62 ТНГ рақамли «Жигули» машинасига тўхташ ишораси кўрсатилди.

— Биринчи ва иккинчи ҳаракат йўлкалари бўш бўлишига қарамай нега учинчи йўлка бўйлаб кетяпсиз, — деди ҳайдовчига катта лейтенант.— Йўл ҳаракати қоидасида бу йўлкадан фақат «тез ёрдам», ўт ўчириш, авария хизмати машиналари юриши мумкинлиги кўрсатилган. Демак, сиз қоидани буздингиз, тўғрими?

— Кечирасиз, — жавоб берди Асқад Қудратов,— шошилиб турган эдим.

Унинг огоҳлантириш талонига белги қўйиб берилди. 30— 17 ТНЕ рақамли «ГАЗ—21» автомашинасининг номери олиб қўйилди. Текшириш пайтида ундан жуда кўп нуқсонлар топилди. Жумладан, қўл тормози ишламаслиги, бошқариш механизмлари яхши созланмаганлиги аниқланди.

Катта лейтенант йўлдан оҳиста келаётган 86—11 ТНЖ рақамли «ГАЗ—24» машинасини тўхтатди. Текшириш вақтида машинанинг узоқ масофани ёритувчи чироғи ишламаётганлиги, транспорт ҳажмини кўрсатувчи чироқлар умуман йўқлиги, бурилиш ва тўхташни кўрсатувчи чироқлар сариқ рангга бўяб қўйилганлиги, қўл тормози носоз эканлиги аниқланди.

Капитан ва катта лейтенантларнинг ҳаракатларини кузатиб турган киши булар техниканинг соз ёки носоз эканлигини моторнинг овозидан, машинанинг ҳаракатидан билиб олишади, деган хулосага келишлари мумкин. Ҳақиқатан ҳам шундай. Улар ўз ишининг билимдонлари ҳисобланишади. Аъло хизматлари учун «Милиция аълочиси» нишони билан мукофотланишган. Транзисторли радиоприёмник, номлари ёзилган қўл соатлари билан тақдирланишган.

Олим Турсунов милицияга хизматга комсомол йўлланмаси билан келган. Ўн йил 1-троллейбус депосида ҳайдовчи бўлиб ишлаганлиги учун транспортга боғлиқ масалаларни ҳал қилишга қийналмасди. Шу боис ҳам уни ГАИ мото-эскорд взводи командирининг ўринбосари қилиб тайинлашди. Кейин эса Собир Раҳимов район давлат автомобиль инспектори қилиб тайинланди. Турли хўжаликлардаги транспорт воситаларини назорат қилиш осон иш эмас. Бунинг устига янги машиналар ҳам йилдан йилга кўпайиб бормоқда. Шунинг учун ҳам Олим Турсунов сиртдан Саратов шаҳридаги ички ишлар ўрта милиция мактабига ўқишга кирди. Уни ўтган йили муваффақиятли тамомлади. Билимининг пухталиги унга техниканинг нуқсонларини тез аниқлаш ва қатъий хулоса чиқариш имконини бермоқда.

Техника бўлимининг бу икки талабчан ходими шу куни беш машинанинг ёритиш системалари носоз эканлиги учун номерларини олиб қўйишди. Юзаки қараганда бу арзимаган хато, кўрилган чора эса жуда қаттиқ бўлиб туюлиши мумкин. Масаланинг моҳиятини тушуниш учун статистика маълумотларга мурожаат қилайлик.

1976 йилда мамлакатимизда юз берган йўл-транспорт ҳодисаларининг деярли ярми тун пайтида бўлган. Улар хунук оқибатларга олиб келди. Бунга асосан қарама-қарши томондан келаётган машина ҳайдовчисининг ёритиш воситаларидан нотўғри фойдаланишлари сабаб бўлди. Яъни узоқ масофани ёритувчи чироқни қарама-қарши томондан келаётган машинага яқинлашаётганда ўчирмаслик ҳайдовчининг кўзини хиралаштириб қўяди. Натижада у бошқариб бораётган транспорт йўлдан чиқиб кетади ёки бирон транспортга бориб урилади. Бундай вазиятда содир бўлган ҳодисалар аксари ҳалокатли оқибатларга олиб келади.

Ўтган йили Тошкентда тун ва оқшом тушиши пайтида 1172 транспорт ҳодисаси юз берди. 157 киши қурбон бўлди. Кўриниб турибдики, ёритиш воситаларининг носозлиги жуда хунук оқибатларга олиб келиши мумкин экан.

Яна фактларга мурожаат қилайлик. Давлат автомобиль инспекциясининг ходимлари «Фара» операцияси бошланган дастлабки кунда 23 та ёритиш системаси созланмаган машина аниқлашди.

Шуни ҳам эслатиб ўтиш керакки, ходимлар операцияни амалга ошириш пайтида фақат машиналарнинг ёритиш системаларини текшириш билан чегараланиб қолишаётганлари йўқ. Балки ҳар қандай қоидабузарликни ҳисобга олишмоқда. Жумладан, 3-автопаркка қарашли 16—27 рақамли «ЛАЗ—695», 1-уйсозлик комбинати 3-пардозлаш бошқармасига қарашли 35— 49 ТНИ рақамли «ЛАЗ—95», 2-автокорхонага қарашли 70—86 ТНМ рақамли «РАФ—2203» машинаси, ихтисослашган йўл эксплуатацияси тресті 2-ремонт-қурилиш бошқармасига қарашли 45— 60 ТНГ рақамли «ЛАЗ—651» машинасининг давлат номерлари олиб қўйилди. Бу корхоналарнинг инженер ва механиклари бундан хулоса чиқариб олишлари зарур. Шаҳримиз кўчасида ҳаракатланаётган ҳар бир носоз машина бу тасодиф демакдир. «Фара» операцияси камчиликларнинг олдини олишга катта ёрдам кўрсатмоқда. У 10 февралгача давом этади.

У. АЗИМОВ,
Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси Давлат автомобиль инспекцияси агитация ва пропаганда бўлинмасининг бошлиғи.

М. ОТАХОНОВ.
«Тошкент оқшоми» мухбири.

«Фара» операцияси ўтказилаётган пайтда Давлат катта автоинспектори, милиция катта лейтенанти В. Виштак София проспектида М. Ҳошимов бошқариб бораётган «Москвич—412» машинасини тўхтатиб, уни кўрикдан ўтказди. Натижада, унинг тўхташни кўрсатувчи чироқлари ишламаётганлиги, ташқи кўриниши жуда ёмон эканлиги аниқланди. Ана шу сабабларга кўра машинанинг номери олиб қўйилди.

М. Татарников фотоси.

*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*

«ГУЛЧЕҲРА» МАКТАБ-МАГАЗИНИ ЎҚИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

БУГУНГИ КУНДА СОТУВЧИЛИК КАСБИ ЁШЛАР ЎРТАСИДА ТОБОРА КЕНГ ОММАЛАШИБ БОРМОҚДА.

Бу касб ҳозирда фақат амалий малакагина талаб этмай, балки муфассал назарий тайёргарликни ҳам тақозо қилмоқда. Сотувчи бўлишлик— бу савдони ташкил қила олиш, товаршуносликни, харидор психологиясини билиш, уни хушнуд қарши олабилиш, тез ва тўғри хизмат кўрсатабилиш демакдир.

БУЛАРНИНГ ҲАММАСИНИ СИЗ «ГУЛЧЕҲРА» МАКТАБ-МАГАЗИНИДАН ЎРГАНИБ ЧИҚАСИЗ.

АГАР СИЗ САВДО ХОДИМИ БЎЛИШГА ҚАРОР БЕРГАН БЎЛСАНГИЗ, «ГУЛЧЕҲРА» МАКТАБ-МАГАЗИНИГА ЎҚИШГА КЕЛИНГ.

«ГУЛЧЕҲРА»— БУ САВДО КОРХОНАСИ АСОСИДАГИ МЕҲНАТ МАКТАБИДИР.

Ўқитувчилар товаршунослик, экономика асослари, савдо эстетикаси, психология бўйича лекциялар ўқийдилар. Мактаб-магазини талабалари тажрибали устозлар —ишлаб чиқариш таълими мастерлари, катта сотувчилар ва секция мудирлари раҳбарлигида бевосита пештахта ёнида уч ойлик практик машғулот ўтайдилар. Бу практика ўқувчиларга зарур тажриба ва меҳнат малакаси оширишга имконият яратади. Синфхоналар замонавий савдо-технология асбоб-ускуналари ва зарур кўргазмали қуроллар билан жиҳозланган.

Олти ой ичида сиз кичик сотувчилик касбини эгаллаб чиқасиз ва Ленин район озиқ-овқат магазинларида ишлаш ҳуқуқини оласиз.

«Гулчеҳра» мактаб-магазинига 16 дан 25 ёшгача бўлган, 8— 10 синф маълумотидаги қизлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади. Бироқ улар Тошкент шаҳрида доимий пропискада бўлишлари шарт.

Ўқиш икки тилда— ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ўқувчилар 45 сўмдан 54 сўмгача стипендия билан таъмин этиладилар.

Ўқиш муддати умумий меҳнат стажига киради.

Мактаб-магазинга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб этилади: ўрта маълумот ҳақидаги аттестат ёки 8 синфни тугатганлиги ҳақидаги гувоҳнома, паспорт ёки туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома, мактабдан ёки сўнгги иш жойидан справка ёки меҳнат дафтарчаси, яшаш жойидан справка, 2 та фотосурат (6х9 см. ҳажмида).

Ариза Торг директори номига ёзилади.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳар, Привокзальная кўчаси, 32-уй, кадрлар бўлими (1, 5, 8, 9, 12-трамвайларнинг «Будённий кўчаси», бекати). Телефон: 33-78-24.

ЛЕНИН РАЙПИШЧЕТОРГИ.
«УЗТОРГРЕКЛАМА».

ТОШКЕНТЛИКЛАР ДИҚҚАТИГА!

Японияда ишлаб чиқарилган «канеколон» сочларидан аёллар парикларини тайёрлайдиган

ЦЕХ ИШЛАМОҚДА

Парикларни харид қилишни истаганлар Ленин кўчаси, 40-уйдаги қабул пунктига, ҳамда шаҳардаги сартарошхоналарга учрашишлари мумкин.

Тошкентда биринчи марта эркаклар париклари, шиньонлари ва узун сочларини табиий сочлардан тайёрлаб берадиган

ЦЕХ ОЧИЛДИ

Бу цех Энгельс кўчаси, 100-уйда (9, 24, 73, 81-автобуслар, 16, 25, 28-трамвайларнинг «Ғалаба боғи» бекати) **жойлашган. Телефон: 35-00-52.**

Саноатдан ташқари хизмат комбинати.

Тошкент шаҳар Ҳамза районидаги 67-мактаб томонидан **Машрапов Маҳмуджон** номига берилган 167555 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

И. Охунбобоев номидаги Республика медицина техникуми қошидаги 1 йиллик малака ошириш курси томонидан **Икрамова Шарофат** номига берилган 68806 номерли йўқолган

ГУВОҲНОМА
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 95-мактаб томонидан **Раҳматжон Усмонович Рустамов** номига берилган 644555 номерли йўқолган саккиз йиллик маълумот тўғрисидаги

ГУВОҲНОМА
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 25/I да **Спартак,** 26/I да **Травиата,** 29/I да **Жизель.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 25/I да **Қалби олов,** 26/I да **Келинлар қўзғолони,** 27/I да **Қароқчилар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 25/I да **Ҳижрон,** 26/I да **Олифта,** 27/I да **Гулбаҳор қани?**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА—25/I да **Корчалонлар,** 26/I да **Кўзингни каттароқ оч,** 27/I да **Фақат ақл сотилмайди.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — таниқли масхарабозлар Станислав ШЧУКИН ва Валерий СЕРЕБРЯКОВлар иштирокида янги программа. ИККИ СОАТ КУЛГИ (19.30).

КИНО

25 ЯНВАРДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Севги синови** (катта зал), **Хизматдош ошиқлар қиссаси** (кичик зал, (кечқурун).

Олтин камар — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18.20, 21.30), «ҚОЗОҒИСТОН» (18, 19, 21.00), «НУКУС» (17, 19, 20.45), «ДРУЖБА», «ЧАЙКА» (кечқурун).

Жумбоқнинг ечилиши —«МОСКВА» (19.30, 21.00), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (18.00).

Сиёвуш ҳақида қисса (1- ва 2-сериялар)— С. РАҲИМОВ номли (17, 20.00).

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

25 ЯНВАРЬ— ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.30 «Қишлоқ ишлар ва муаммолар». 18.00 «Горнчилар, қаердасиз!». 18.30 Янгиликлар. 18.45 «Дарсликларни авайлаб тутинг». Ҳужжатли фильм. 18.50 «Фан оламида». 19.20 Н. Метнер, А. Рубинштейн, Н. Мясковский, И. Стравинский асарларидан концерт. 19.50 «Спортлото» тиражи. 20.00 «Экранда— кинокомедия». «Цирк» Бадиий фильм. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.00 «Ёзувчи Ю. Бондарев билан учрашув». Останкино концерт студиясида кеча. 23.15 «Желязово Воледа қиш». Фильм-концерт (Польша). 23.45 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Довюрак йигитлар». Болалар учун мультфильм. 18.10 «Ёшлик» спорт аренасининг соврини учун енгил атлетикадан Ўзбекистон ССР қишки биринчилиги. Репортаж (ёзиб олинган). 18.50 «Миллионлар ленинча университети». «КПСС XXV съезди социалистик мамлакатлар ўртасида бирлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни мустаҳкамлаш тўғрисида». 19.10 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.25 «Шашмақом». Телевизион музикали фильм. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 Чирчиқ пойафзал фабрикаси маданият уйи татар ашула ва рақс ансамблининг концерти. 21.30 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.00 «Телевидение экранида биринчи марта». «Ганг узра тонг». Бадиий фильм. 1-серия. 23.25 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

Тошкент кўрсатади. 18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.00 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Угрюм-дарё». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. «Сотқинлик» (рус.). 20.05 Реклама ва эълонлар. 20.20 «Тенгламалар системаси». Математикадан ўқув кўрсатуви. 20.50 Тошкент янгиликлари. 21.10 «Янги урф-одатлар — турмушга». 21.40 Абитуриентлар учун. Физика.

26 ЯНВАРЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Вақт» информацион программаси. 9.35 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 9.55 «Горнчилар, қаердасиз!» 10.25 «Экранда— кинокомедия». «Цирк» Бадиий фильм. 11.55 Совет композиторларининг асарларидан концерт. 12.50 «Сифат алгоритми». Телевизион ҳужжатли фильм. 15.00 Ҳиндистон республикаси эълон қилинганлигининг 28 йиллигига. «Ҳиндистон: ташвишлар ва умидлар». Телевизион ҳужжатли фильм. 15.50 «Рус тили». 16.20 «Совет давлати ва ҳуқуқи асослари». «Халқ депутатлари Советларининг фаолияти ҳақида». Кўрсатувни СССР юстиция министрининг биринчи ўринбосари А. Я. Сухарев олиб боради. 16.50 «Антон Таммсааре. Ижод саҳифалари». Туғилган кунининг 100 йиллигига.

17.45 «Орлёнок» телестудиясининг концерт зали». 18.30 Янгиликлар. 18.45 «Расмларда қуёш акси бор». 19.00 «Мактаб стартда». Ҳужжатли фильм. 19.10 «Миллионлар ленинча университети». «Хатлар устида ўйлар». 19.40 А. Александров номли икки марта Қизил Байроқли Совет Армияси ашула ва рақс ансамблининг концерти. 20.10 «Туғилган кун». Телевизион бадиий фильм премьераси. 21.30 «Вақт» информацион программаси. 22.00 «Балет ҳақида». Кўрсатувни СССР халқ артисти О. Лепешинская олиб боради. 23.25 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Олтин илдиз». Ҳужжатли фильм. 12.00 Адабий театр. Н. Юсупов. «Саҳро момақалдироқлари» (рус.). 12.35 «Ганг узра тонг». Бадиий фильм. 1-серия. 13.55 Мактаб ўқувчилари учун. «Светофор».

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Глобус». 18.30 Ўзбекистон Ленин комсомолининг XXI съезди олдидан. «Биз—70-йиллар комсомолларимиз» (рус.). 19.00 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.15 «Ҳиндистон республикасининг миллий байрами». 19.40 «Ахборот» информацион программаси. 20.00 «Дўстлик экрани». «Мусобақадош районларда». Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон телевидениеларининг биргаликдаги программаси. 21.00 Ёш ижрочилар концерти. Хонбиби Нурбобоева ва Муҳаммаджон Нуритдинов. 21.30 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.00 «Ўзбекистон саноатининг зафарли одимлари». 22.15 «Ганг узра тонг». Бадиий фильм. 2-серия. 23.25 Эркаклар командалари ўртасида баскетбол бўйича СССР чемпионати. «Университет» (Тошкент)— «Автомобилист» (Горький). «Ёшлик» спорт аренасидан репортаж (ёзиб олинган). 24.00 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

Тошкент кўрсатади. 18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.00 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Угрюм-дарё». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия. «Ҳалокат» (рус.). 20.15 Ўқитувчи экрани. 20.50 Тошкент янгиликлари. 21.10 «Ирсият қонунлари». Биологиядан ўқув кўрсатуви (рус.). 21.40 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ НАШРИЁТИНИНГ

ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ

ШАҲАР АВТОМАТИК ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯЛАРИ БИЛАН ИККИ ТОМОНЛАМА АВТОМАТИК АЛОҚА ҚИЛИШГА ЎТКАЗИЛДИ.

Шаҳардан нашриёт автоматик телефон станцияси телефонлари билан алоқа боғлаш учун олдин 325, сўнгра ички телефон номерлари терилади.

Нашриёт автоматик телефон станциясининг 33-02-49 дан 33-02-58 гача бўлган коммутатор телефон номерлари тугатилди.

Справка олиш учун телефон —33-02-92.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими давлат комитети

46-ШАҲАР КЕЧКИ СМЕНАЛИ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Электр кўприкли кран машинистлари, телеграфчилар (ўқиш муддати— 1 йил), **газ-электр пайвандчилар (6 ой).**

Электр кўприкли кран машинистлари ва газ-электр пайвандчилар группаларига 8—10-синф ҳажмида маълумотли 17 ва ундан катта ёшдаги тошкентлик ва бошқа шаҳардан келган йигитлар қабул қилинади.

Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Бу группаларнинг ўқувчилари ҳар ойда 54 сўмдан стипендия оладилар ва ҳар куни уч маҳал иссиқ овқат билан таъминланадилар. Улар ўқишни тугатганларидан сўнг Октябрь революцияси номли заводга ишга юбориладилар.

Телеграфчилар группасига 16 ва ундан катта ёшдаги тошкентлик қизлар қабул қилинади. Ҳар ойда 56 сўмдан стипендия берилади. Бу группани тугатганлар Тошкент Марказий телеграфига ишга юбориладилар

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ўрта маълумоти тўғрисидаги аттестат ёки 8-синфни тугатганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (асли), мактабдан ёки иш жойидан характеристика, турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмидаги 4 дона фотосурат, 286-формадаги медицина справкаси, таржимаи ҳоли, директор номига ёзилган ариза.

Электр кўприкли кран машинистлари ва газ-электр пайвандчилар группаларида машғулотлар — 1 мартдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: 700015, Тошкент шаҳри, Ленин райони, Кафанов кўчаси, 51-уй (8, 9, 10, 24-трамвайлар, 9-автобуснинг «Кафанов кўчаси», 2, 3, 80-автобусларнинг «Госпиталь бозори» бекатлари). Телефон: 56-58-87.

МУСОБАҚАЛАР ХРОНИКАСИ

Нукус шаҳрида классик курашчилар ғолиблик учун беллашдилар. Ёшлар ўртасида Ўзбекистон XVIII спорт ўйинлари мусобақалари программасига кирувчи бу баҳсда ҳамшаҳарларимиз анча муваффақиятли қатнашдилар. Жумладан, тошкентлик полвонлардан Ш. Фатхулин, Н. Кузнецов, К. Мойсиадис ва А. Балинлар мусобақа шоҳсупасининг энг юқори поғонасига кўтарилишди ва республика чемпиони бўлишди.

Умумкоманда ҳисобида Бухоро области командаси биринчи ўринни эгаллади. Тошкентлик полвонлар иккинчи бўлишди.

* * *

Қўл тўпи бўйича мамлакат биринчилигида республикамиз шарафини ҳимоя қилаётган «Текстильщик» командаси дастлабки учрашувни Олма-ота шаҳрида Краснодарнинг «Урожай» командаси билан ўтказди. Беллашувда ҳамшаҳарларимиз 19:22 ҳисобида мағлубиятга учрашди. Иккинчи учрашувни улар бирмунча кўтаринкилик билан ўтказиб, Красноярск командаси спортчиларини енгишди. Ҳисоб 15:12.

* * *

Батуми шаҳрида спорт ўйинлари бўйича СССР зонал биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди. Унда республикамиз спорт шарафини «Старт» спорт клубининг 1962— 1963 йилларда туғилган гандболчилари ҳимоя қилишди. Улар грузиялик, қирғизистонлик ва эстониялик тенгдошларини енгишди. Аммо Москва ва Латвия спортчилари билан бўлган беллашувларда енгилишди. Бу мағлубиятлар уларни финал учрашувларда қатнашиш ҳуқуқидан маҳрум қилди.

Катта ёшдаги ўсмирлар эса зона ғолиби номини қўлга киритиш учун Клайпеда шаҳрида беллашдилар. Бу ерда ҳам ҳамюртларимизнинг омади келмади. Улар финал учрашувларига йўлланма олишолмади.

БУ — ҚИЗИҚ

ЖАҲОНДА ЭНГ УЛКАН КЕМА

Японияда автомашиналар ташийдиган жаҳонда энг катта кема қурилди. Унинг узунлиги 225 метр, яъни 32 метр бўлиб, 16.343 тонна юк кўтара олади.

Автомобилларни жойлаштириш учун кемада 13 та палуба бўлиб, уларнинг ҳар бири тўрт хонага бўлинган. Ушбу палубаларга бир йўла 6 мингта енгил автомобилни жойлаштириш мумкин.

СУД ЗАЛИДАН

СОТУВЧИ ВА ЧАЙҚОВЧИ ЖАЗОЛАНДИ

Тошкент шаҳар Владимир кўчаси, 6-уйда яшовчи Татьяна Скорнякова, Вера Носировалар эрталаб «Ташпром т о р г»нинг Куйбишев райони территориясидаги 101-галантерея магазинига қараб йўл олишди. Икки дугона бир зум ўтмаёқ қора сумкаларини қаппайтириб «Ипподром» бозорига жўнашди. Улар сумкадаги ички кийим, безаклар, французча духи, турли бўёқлар, маржон, газламалар, рўмолу жемперларни пуллашди. Хўш, чайқовчилар бу молларни қаердан олишади? Буларни таъминлаб турган магазин ва омбор қаерга жойлашган?

ОБХСС ходимларини мана шу жумбоқ қизиқтириб қолди. Бу вазифани ҳал қилиш милиция капитани, катта инспектор Л. В. Агузевга топширилди. У магазинга келганда қуйидаги манзаранинг гувоҳи бўлди.

— Ассалом дўстлар, қандай янги моллар бор?— деди Вера.

Галантерея бўлими мудири Шариф Имомов Верани ичкарига бошлади.

— Мана сенга 40 та камёб ички кийим. 12 сўмдан 480 сўм бўлади. Пулини кейин оламан.

Шариф ўзининг бўлимида ишлайдиган катта сотувчи Валентина Баженовани чақирди.

— Танишинг— Вера Носирова бўладилар. Импорт моллардан чўзиб турасиз,— деди Имомов.

Баженова билан Носирова бир зумдаёқ апоқ-чапоқ бўлиб кетишди ва унга жами 440 сўмлик мол берди.

Дам олиш куни Л. В. Агузев яна ўша бозорчи шоввозларни учратди. Камёб молларни кўз-кўз қилаётган Татьяна билан Вера ОБХСС ходимлари томонидан қўлга олинди.

Мана, 101-магазин. Шариф Имомов кириб келган аёлни тўғри омборхонага бошлади.

— Учта ички кийимимиз 36 сўм, бўлади— деди сўзни қисқа қилиб Ш. Имомов. У харидорни 14 сўм 50 тийинга туширди.

Чайқовчи Вера Носирова, Татьяна Скорняковаларни узоқ вақтлардан бери камёб моллар билан таъминлаб келаётган бу шахслар «Ташпромторг»нинг 101-магазин бўлим мудири Ш. Имомов ва катта сотувчи В. Баженовалар бўлиб чиқишди. Чайқовчилар билан тил бириктирган қонунбузар, жиноятчи савдо ходимларининг ҳар қайсисидан 300—400 сўм камомат чиқди.

Қонунбузар савдо ходимлари ва чайқовчилар ўз қилмишига яраша турли муддатга қамоқ жазосига ҳукм қилиндилар.

Э. ҚАЛДАНБОЕВ,
Чилонзор райони ОБХСС бўлими бошлиғи, милиция капитани.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000: ГСП, ТОШКЕНТ, ЛЕНИН ПРОСПЕКТИ, 41-УЙ

Р—07440. | Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26. | ИНДЕКС 64579. Нашр Д—1222.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 дан 33-02.58 гача эълонлар бўлими — 33-81-42.